

**BRITISH COUNCIL
pārstāvniecība Latvijā**

Atbalstītie projekti 2019/2020

Jau ceturto gadu *British Council* pārstāvēniecība Latvijā, Lietuvā un Igaunijā īsteno apjomīgu projektu *People to People Cultural engagement* jeb saīsinājumā P2P, kura galvenais mērķis ir atbalstīt izglītības, mākslas, kultūras un sociālās uzņēmējdarbības aktivitātes, kas vērstas uz 21. gadsimta prasmju, iekļaujošas mākslas, izglītības un sabiedrības saliedētības jautājumiem. Taisnības labad gan jāsaka, ka ceturtais projekta gads, ko mēs mērām no 2019. gada aprīļa līdz 2020. gada martam, dižsērgas dēļ plūdeni iestiepās piektajā – noslēdzošajā projekta gadā un dažiem mūsu projektiem līdz ar pasākumu pārcelšanu gadu robežas izplūda. Tāpēc arī mūsu projektu ceturta gada buklets pie jums nonāk elektroniskā versijā un tuvākajā laikā tiks papildināts ar jauniem projektu aprakstiem, kuri norisinājās laika posmā no 2020. gada aprīļa līdz 2021. gada martam, lai drukātā versijā iznāktu jau kā P2P programmas piektā gada apkopojums.

Šis ir bijis izaicinājumiem un notikumiem bagāts laiks, kā rezultātā līdz 2020. gada martam paguvām

īstenot 46 projektus vairāk nekā 60 Latvijas novados. Lielākas un mazākas iniciatīvas, sākot no projektiem, kurus ar mūsu atbalstu īsteno nesen radušās vietējo kopienu grupas, līdz pat Latvijas mērogā zināmiem notikumiem, kuros esam bijuši vien neliela daļa no kopējās projekta komandas. Mēs lepojamies ar ikvienu notikumu Latvijā, kuru mums ir bijis tas gods iedvesmot, iniciēt un atbalstīt. Ir viegli īstenot drosmīgas un nozīmīgas idejas, ja ir tik uzticami partneri, kuri ar milzīgu neatlaidību realizē savas vienlaikus arī mūsu vīzijas un mērķus.

P2P programmas spēks ir sadarbībā, bet tās stiprais vietējais kodols – manas kolēģes *British Council* Latvijas birojā, kuras parasti darbojas aizkulisēs, atbildot uz partneru jautājumiem rādīšanas procesā, menedžējot līgumus, atskaites un visu pārējo, bez kā šādu apjomīgu programmu īstenošana nebūtu iespējama. Paldies viņām par izturību un spēju saglabāt optimismu arī saspringtās situācijās.

Maija Kurte,
Programmu
vadītāja

Anete Blūma,
Programmu vadītāja
(šobrīd bērna
kopšanas
atvaļinājumā)

Laura Krastiņa,
Komunikāciju
vadītāja

Kristīne Ļeontjeva,
Projekta "Darbīgās
kopienas" vadītāja

Keita Melle,
P2P projektu
asistente

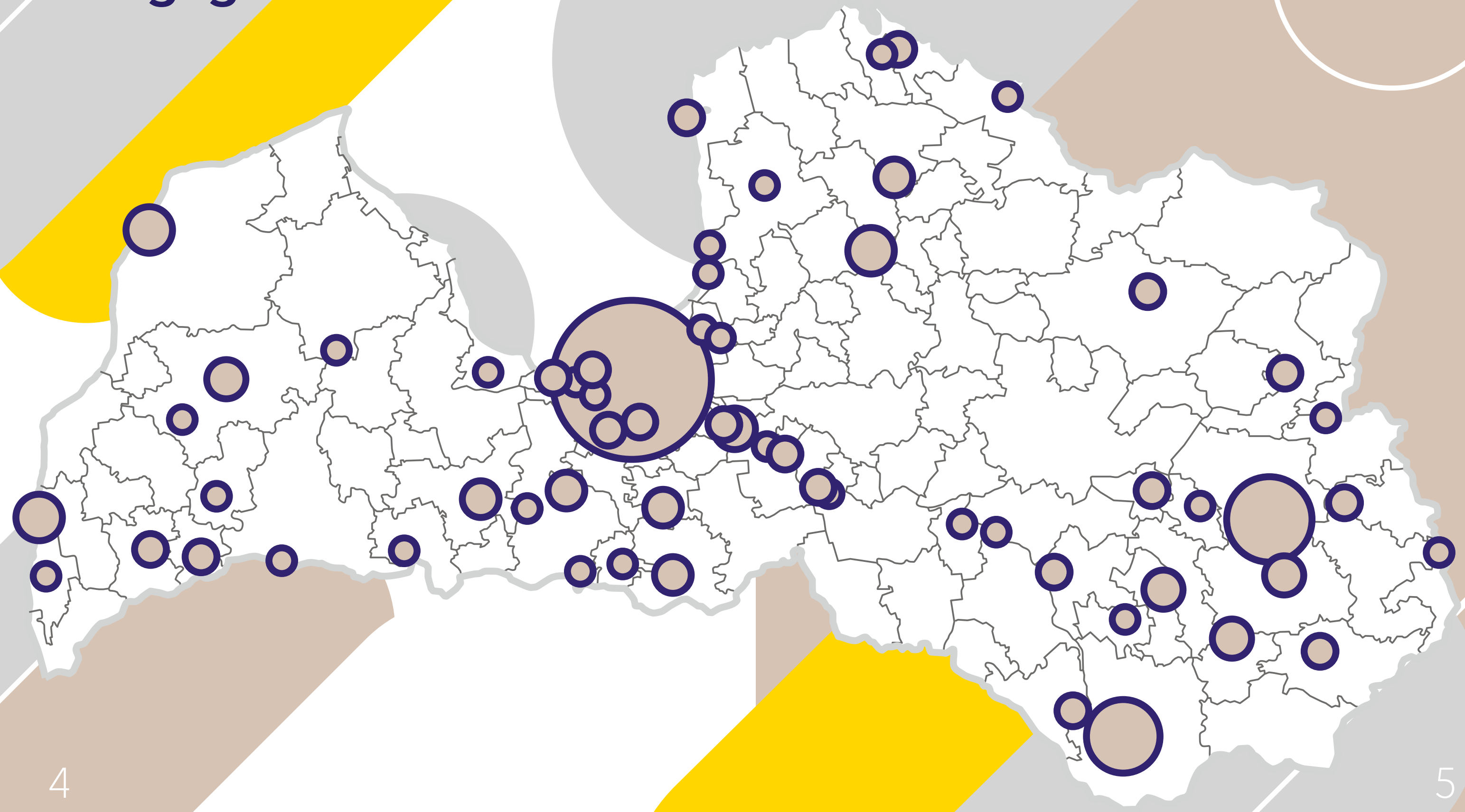
British Council pārstāvēniecības Latvijā vārdā saku paldies viesiem, kas ir bijuši kopā ar mums projektos – organizējot, atbalstot un piedaloties. Jūsu idejas, domas, attieksme un darbi veido jaunas iespējas, nākotni un pozitīvu ieguldījumu Latvijas un Lielbritānijas kultūras un izglītības sakaru stiprināšanā. Un pats galvenais – palīdz veidot pasauli par labāku un drošāku vietu, kur dzīvot.

Zane Matesoviča,
British Council pārstāvēniecība Latvijā direktore

Programma *People to People Cultural Engagement* 2019-2020

British Council pārstāvniecība Latvijā,
sadarbojoties ar vairāk nekā **35 partneriem**,
īstenoja **46 projektus** **67 Latvijas novados**.

Programma *People to People Cultural Engagement* 2019-2020

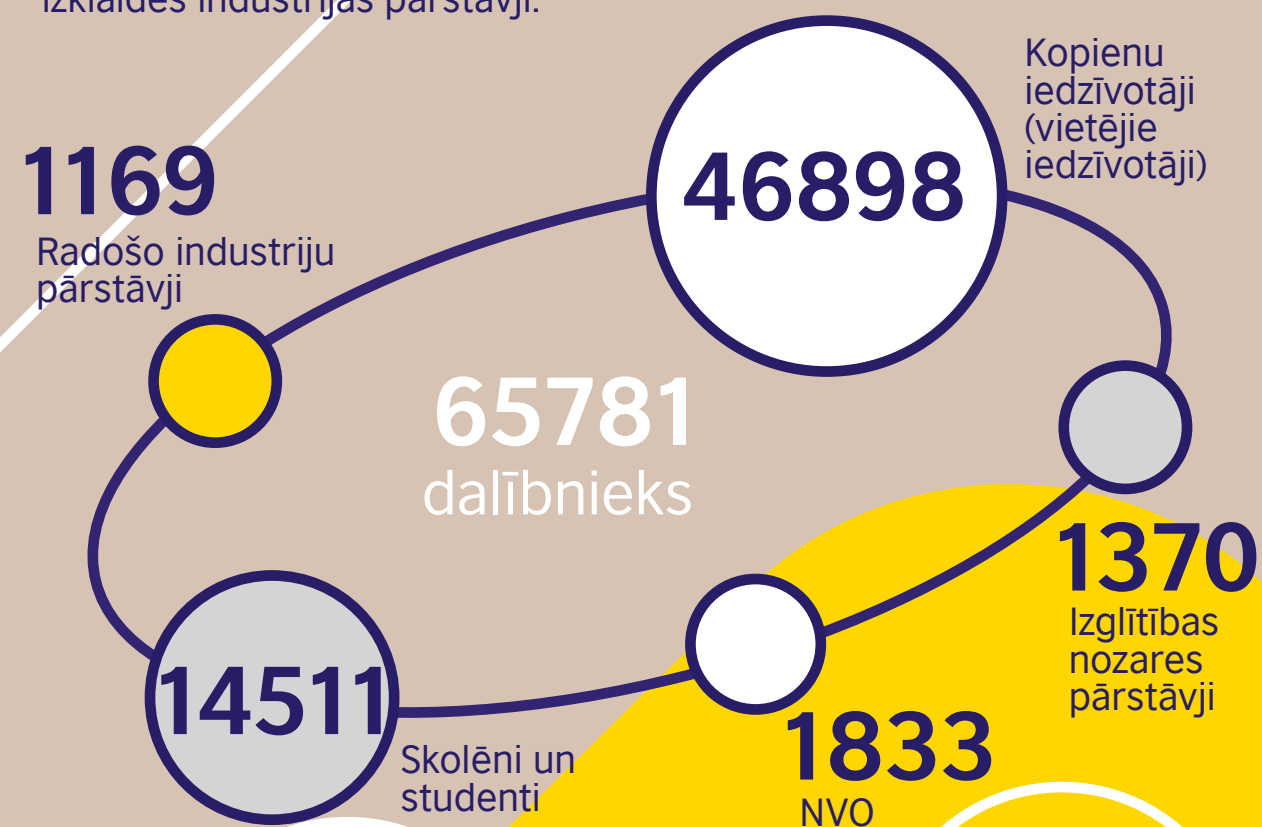
British Council jeb Britu Padome, kas nodarbojas ar kultūras sakaru un izglītības iespēju veicināšanu vairāk nekā 100 valstīs, jau ceturto gadu Baltijā īsteno vērienīgu programmu *People to People Cultural Engagement*.

Apmācības, meistarklases, vietējo kopienu izveides un atbalsta aktivitātes, festivāli un kultūras pasākumi rīkoti ar mērķi iesaistīt visu vecumu dalībniekus no dažādām vidēm un kopienām, palīdzot tiem attīstīt nepieciešamās prasmes un iekļauties sabiedrībā, kā arī veicināt atklātu sarunu starp valsts un pašvaldības iestādēm.

British Council pārstāvniecības Latvijā 2019./2020. gada atbalstītajos projektos kopā piedalījās **65781** dalībnieks – izglītības nozares, pilsoniskās sabiedrības un kopienu pārstāvji kā arī mākslas un izklaides industrijas pārstāvji.

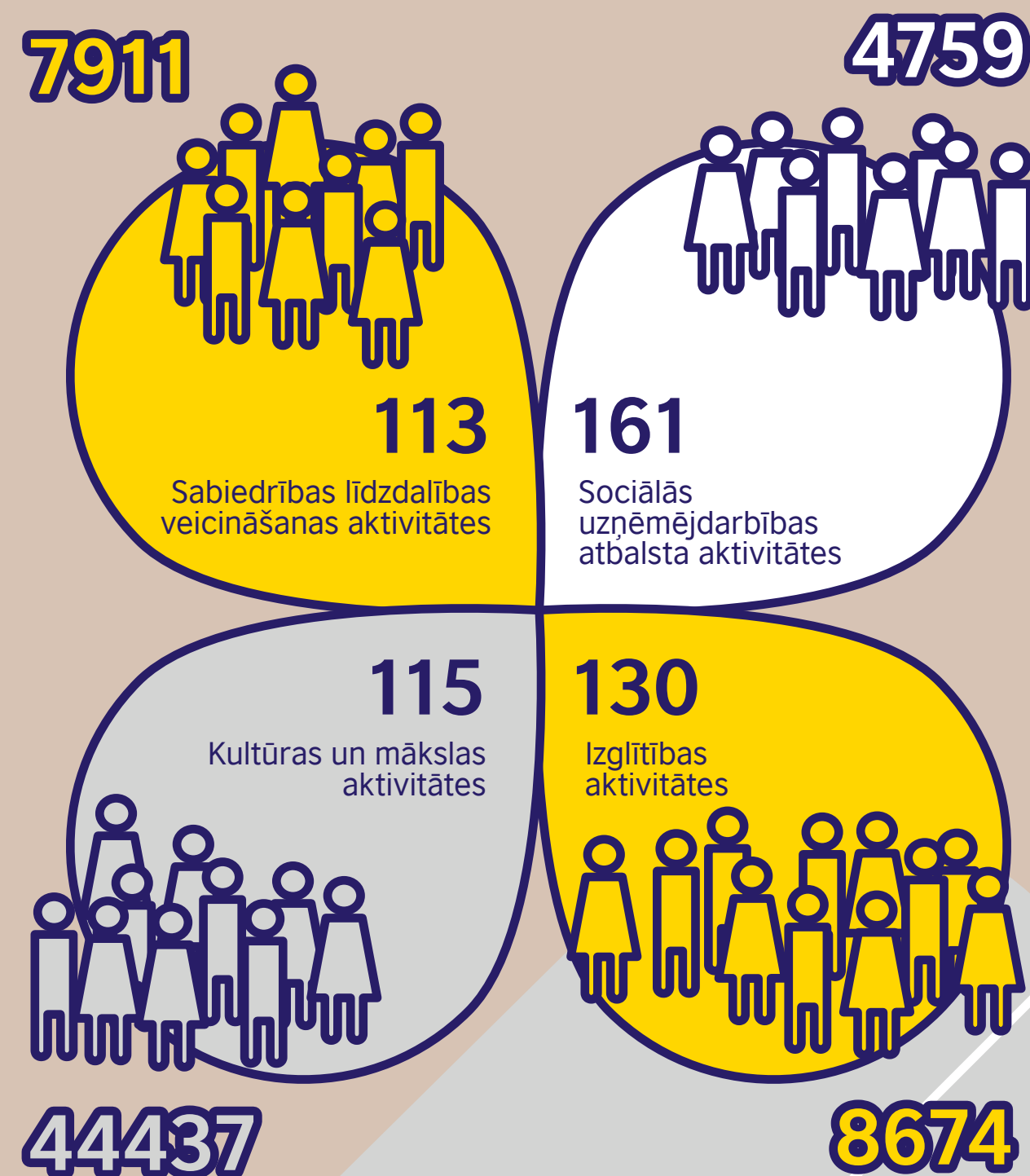
People to People programma palīdz dažādām kopienām darboties kopēju mērķu vārdā, mudinot uz sadarbību un vienlaikus stiprinot Latvijas, Apvienotās Karalistes un Baltijas valstu savstarpējās attiecības.

Ar programmas palīdzību *British Council* pārstāvniecība Latvijā rada iespējas un veicina pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā, veidojot draudzīgu vidi zināšanu apmaiņai un savstarpējas izpratnes veicināšanai, padarot pasauli par labāku un drošāku vietu, kur dzīvot mums visiem.

Projektu virzieni

Programma *People to People* tika īstenota četrās sabiedrībai būtiskās jomās – sabiedrības līdzdalības veicināšanas aktivitātēs, sociālās uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātēs, kultūras un mākslas aktivitātēs, izglītības aktivitātēs.

Pilna doma

Projekta vadītāja Katrīna Tetera-Frolova stāsta, ka projekta “Pilna doma” nosaukums radies, meklējot vārdus, kas atspoguļotu projekta būtību – kvalitatīvu saturu, profesionālus žurnālistus, kritisko domāšanu un medijpratību.

Jau trešo gadu divu mēnešu garumā 11 pazīstami žurnālisti no Latvijas populārākajiem medijiem apmeklēja 46 skolas dažādās Latvijas pilsētās, lai mācītu skolēniem atpazīt viltus ziņas, vai avots ir uzticams, atšķirt augstas kvalitātes saturu no manipulācijas ar informāciju, kā arī stāstītu par galvenajiem principiem profesionāla žurnālista darbā.

Paralēli tika radītas trīs jautājumu – atbilde tiešsaistes spēles, kas palīdz skolēniem atpazīt viltus ziņas un iejusties žurnālistu ādā. Šajās spēlēs kopumā piedalījās vairāk nekā 4000 skolēnu no dažādām skolām. Četrdesmit skolēni ar visaugstākajiem rezultātiem ieguva iespēju piedalīties pasākuma noslēguma ceremonijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un apmeklēt trīs Latvijas vadošo mediju redakcijas. Projekta ietvaros tika izveidoti izglītojoši bilingvāli materiāli medijpratībā, kas tika publicēti projekta mājaslapā un sociālajos tīklos – ir tapuši deviņi izglītojoši video. Projektā iesaistījās jauniešu vidū populāri cilvēki, ar kuru palīdzību tika veikti dažādi aizraujoši eksperimenti – piemēram, kanāla “16+” raidījuma vadītājs uz ielas par 5 eiro mēģināja nopirkt cilvēku personiskos datus.

Atziņas

Katrīnu Teteri-Frolovu pārsteidz fakts, cik ļoti atšķirīgs ir skolēnu zināšanu līmenis un motivācija uzzināt kaut ko jaunu: “Daudzās skolās skolēni bija ļoti zinoši un varētu paši apmācīt gan savus vecākus, gan skolotājus. Savukārt citās skolās gan skolēnu, gan arī skolotāju izpratne par medijiem un to lomu sabiedrībā, bija nepilnīga.” Tas liecināja domāt par pieejas meklēšanu, kā uzrunāt mazāk zinošo auditorijas daļu. Mazāku interesi par dalību projektā izrādījušas mazākumtautību skolas (30%), tāpēc īpaši jādomā arī par viņu iesaistīšanu. Tomēr tās mazākumtautību skolas, kas bija pieteikušās, uzsvērušas vēlmi pēc mācībām latviešu valodā, lai gan informācija bija pieejama arī krieviski.

Projekta mērķi

Projekta veidotāju pastarpināts mērķis ir aicināt skolēnus izvēlēties pētniecisko žurnālistiku kā savu nākotnes profesiju. “Dalībnieku aktivitāte projektā “Pilna doma” dod pamatu cerībām, ka nākotnē izaugs daudz labu žurnālistu,” atzina Baltijas Mediju izcilības centra projektu vadītājs Jānis Siksnis. Fascinē, ka projektā piedalījās žurnālisti no dažādiem medijiem, kas ikdienā savstarpēji sacenšas, bet šoreiz sadarbojās un kopīgi popularizēja projektu.

Daļa dalībnieku atzina, ka pēc projekta viņi ir sākuši izmantot plašāku mediju un informācijas resursu apjomu. Turklāt jaunieši ne tikai kļūst izglītotāki paši, bet arī nodod savas zināšanas vecākās paaudzes ģimenes locekļiem, kuri lēnāk pielāgojas straujajām tehnoloģiju pārmaiņām un mediju lietošanas paradumiem.

Projekta laikā radītos materiālus arī nākotnē varēs izmantot jauniešu un vecāku paaudžu izglītošanā medijpratībā, kā arī tos nodot lietošanai citu valstu kolēģiem. Projekta veidotājiem ir mērķis izstrādāt jaunus materiālus un komunikācijas aktivitātes, lai medijpratības apgūvē iesaistītu pēc iespējas jaunākus skolēnus. Vēlama arī lielāka izglītības ekspertu un skolotāju iesaiste projekta aktivitātēs, sagatavojot skolēnus žurnālistu lekcijām un motivējot viņus piedalīties tiešsaistes spēlēs.

Īstenotājs: Baltijas Mediju izcilības centrs

Lielākie ieguvumi:

1

Augušas skolēnu spējas atpazīt un patērēt kvalitatīvu mediju saturu

2

Skolēni iegūtās zināšanas nodod tālāk savai ģimenei

3

Palielinājies skolēnu skaits, kas apsver izvēlēties pētnieciskās žurnālistikas jomu kā savu nākotnes profesiju

Latviešu un mazākumtautību skolu sadarbības projekts DARĪT KOPĀ

RĪGAS IZGLĪTĪBAS UN
INFORMATĪVĀ METODISKAIS CENTRS

Īstenotājs:
Rīgas Izglītības un informatīvi
metodiskais centrs (RIIMC)

Projekta DARĪT KOPĀ mērķis bija savest kopā vienā pašvaldībā esošas latviešu un mazākumtautību skolas, lai abas iepazītos, īstenojot kādu kopīgu iniciatīvu. Redzētu, ka tur, pāri ielai, ir tādi paši cilvēki, nevis sveša, bīstama pasaule. Projektā piedalījās pa divām skolām no Ventspils, Liepājas, Rēzeknes, Jūrmalas un sešas Rīgas skolas. Līdz šim skolu pārstāvji savā starpā tikušies nebija, un visi pirmoreiz cits citu ieraudzīja atpūtas kompleksā Turbas, kur divu dienu garumā notika lekcijas par projektu rakstīšanu, vadību un publicitātes veidošanu. Lai gan sākotnējais "burkāns" dalībai bijis pieredzes apmaiņas brauciens uz Skotiju, tomēr galvenie ieguvumi izrādījušies pavisam citi: "Lielākā veiksmē bija redzēt, kā projekti paplašinās ar līdz šim neplānotiem pasākumiem," stāsta RIIMC direktore Signe Neimane.

Bez tradicionālo svētku svinēšanas projekta dalībnieki kopīgi apguvuši dažādus mācību priekšmetus, tai skaitā pārlapojuši vēstures lappuses, savstarpēji apmainoties gan ar skolēniem, gan skolotājiem, veidojuši kvestu istabu matemātikas vielas apguvei, atvērtu durvju dienu vecākiem, piparkūku tirgu, seminārus un divu skolu skolotāju iepazīstināšanu.

"No brauciena uz Edinburgu un Glāzgovu Skotijā lielākie ieguvēji esot tieši mazākumtautību skolu skolotāji, no kuriem lielākā daļa šādā pieredzes apmaiņā devās pirmoreiz. Šis tas no pieredzē iegūtā jau esot īstenots praksē – piemēram, vairākās skolās ieviestas "runājošās sienas" ar telpās izvietotiem skolēnu mācību darbiem un materiāliem, kas darbojas gan kā atskaite punkts paveiktajam, gan motivācija nākotnei. Seši no septiņiem skolu pāriem šobrīd turpina sadarbību, īstenojot jaunus kopīgus projektus.

Lielākie ieguvumi:

1

Pirmoreiz kopā savestas kaimiņos esošas, bet dažādās valodās runājošas skolas

2

Gandrīz visi latviešu un mazākumtautību skolu pāri turpina iesākt sadarbību

3

Mazināti mazākumtautību skolu stereotipi par latviešu skolām un otrādi

4

Skolēni no dažādām skolām turpina draudzēties, izolācijas laikā sazinoties elektroniski

5

Labs piemērs citām skolām – arī pārējie sarosījušies un grib piedalīties

RIIMC un *British Council* sadarbībā īstenotie mazie projekti:

Teātra mākslas mācīšana skolās

29 latviešu valodas un literatūras skolotāji no dažādām Rīgas skolām apmeklēja divu dienu darbnīcu, kurā britu lektores Nikijas Smedlijas vadībā bija iespējams apgūt drāmas un teātra mākslas mācīšanas paņēmienus. Projekta mērķis bija sniegt daļai skolotāju nepieciešamās iemaņas, lai sagatavotu viņus teātra mākslas pasniegšanai, kas līdz ar 2020. gada septembri kā atsevišķs priekšmets ir iekļauts Latvijas skolu mācību satura programmā. Daļa projekta dalībnieku atzina, ka galvenais, ko viņi šo divu dienu laikā ir sapratuši – cik daudz viņiem vēl nepieciešams apgūt, lai spētu kvalitatīvi pasniegt šo priekšmetu.

Pedagogu dalība starptautiskajā konferencē Narvā

14 Rīgas pedagogi viesojās 7. starptautiskajā angļu valodas konferencē "CLIL and ELT: Changing English, Changing Content" Igaunijas pilsētā Narvā. Konferences mērķis bija prezentāciju, darbnīcu un paneldiskusiju ceļā iepazīt jaunas formas, kā iespējams mācīt angļu valodu skolās. Konferencē īpaša uzmanība tika pievērsta pētījumu rezultātiem, inovatīvām idejām un praktiskām vajadzībām, kā arī akcentēts, cik svarīgi ir regulāri mācīties ne tikai skolēniem, bet arī pašiem skolotājiem.

Dzīvot, mācīties un strādāt KOPĀ

Projekts "Dzīvot, mācīties un strādāt KOPĀ" sekoja kā turpinājums diviem iepriekš *British Council* pārstāvniecības Latvijā atbalstītajiem projektiem. Tā mērķis bija sniegt jauniešiem un pedagogiem no dažādām Latvijas skolām daudzveidīgas iespējas iesaistīties interaktīvās, jēgpilnās darbībās kopā ar vienaudžiem un kolēģiem no citām skolām, lai papildinātu zināšanas un izpratni par Latviju Eiropas un globālo vērtību kontekstā, spēcīnātu piederības sajūtu un izprastu izvēļu un iespēju dažādību, kas rada pamatus katra personīgajai un sabiedrības kopīgajai nākotnei. "Pārveidojot citos vārdos projekta uzstādījumu – sekmēt jauniešu integrāciju un līdzdalību –, esam nonākuši pie pārbaudītās atziņas, ka skolas uzdevums ir atklāt, izmantot un attīstīt katra cilvēka potenciālu un radīt iespēju mācīties no dzīves un dzīves dažādību iekļaujošos kontekstos. Katrs pie tā nonāk citādi, un katram vajadzīgs citāds atbalsts, ko pasmelties no jau pieredzētām situācijām un stāstiem", stāsta šī projekta satura un metodikas eksperte Aija Tūna.

Īstenotājs: Izglītības attīstības centrs

Dalību projektā uzsāka 15 skolu komandas, kuru sastāvā bija viens administrācijas pārstāvis, pedagogs un divi skolēni no dažādām Latvijas pilsētu skolām. Pusotra gada laikā komandas no latviešu un mazākumtautību skolām piedalījās ziemas un vasaras skolā, lekcijās, interaktīvās darbnīcās un semināros, kā arī devās kultūrizglītojošos braucienos cits pie cita. Daļa komandu pārstāvji atzina – viņi nekad iepriekš nebija bijuši kādā citā skolā, tāpēc bijis noderīgi redzēt, kā tur tiek risināti arī viņiem aktuāli jautājumi un problēmas.

Dalībnieku uzdevums bija, izmantojot projektā apgūto metodoloģiju, pašiem noorganizēt kādu pasākumu savā skolā vai kopienā.

Rezultātā tika izveidoti vairāk nekā 100 iesaistoši projekti, sekmējot jauniešu līdzdalību un integrāciju, kā arī spēcinošot viņu piederības sajūtu savai valstij un kopienai.

Piemēram, Liepājas Liedaga vidusskola pilsētvidē organizēja interaktīvu barikāžu 30. atceres gadadienai veltītu pasākumu, kurā tika iesaistītas visas pilsētas skolas: "Pārējo skolu dalībnieki bija izbrīnīti, ka šādu pasākumu ir izveidojusi tieši mazākumtautību skolas skolēni," stāsta Aija Tūna.

Kopīgi piedaloties dažādās aktivitātēs un īstenojot sadarbības projektus, latviešu un mazākumtautību skolu pārstāvji atzina, ka sašķeltība un pamats divkopienību sabiedrībai Latvijā patiesībā daudz vairāk eksistē medijos, nekā viņos pašos.

Citas skolas veidojušas vēlēšanu simulāciju spēles, pasākumu vidusskolēnu vecākiem, erudīcijas spēli par Latvijas armiju, labdarības akciju u.tml. Daudzos gadījumos tieši skolēni ir bija tie, kas nāca klajā ar iniciatīvu sadarboties, un projekta laikā jau bija izveidojuši ciešākus kontaktus ar citu skolu skolēniem.

Projekta noslēgumā komandu dalībnieki devās uz sarunu festivālu "Lampa", lai piedalītos paneldiskusijā "Ko nozīmē būt jauniešiem Latvijā?". Lai gan lielākajai daļai šī bija pirmā viesošāns festivālā, jaunieši jutās brīvi, "atvērās" un aktīvi iesaistījās – tostarp arī tie, kuriem latviešu valoda vēl sagādā grūtības.

Kopumā projekta norisēs iesaistījušies vairāk nekā 6400 dalībnieku, kuri pilnveidojuši savas pilsoniskās līdzdalības, kritiskās domāšanas, viedokļu apmaiņas un sadarbības prasmes, medijpratību un kultūras izpratni.

"Dodot iespēju skolēniem realizēt savas idejas, esam kļuvuši dzirdīgāki un saprotošāki. Šajā laikā izveidojusies vērtīga un jēgpilna sadarbība starp skolas administrāciju un pašpārvaldi. Varam teikt, ka mēs esam KOPĀ," stāsta Liepājas 7. vidusskolas skolotāja Gunita Lūse.

Medijpratības lekciju laikā projekta veidotāji konstatēja, ka ne tikai skolēni, bet arī skolotāji nereti dzīvo dažādos informācijas laikos – daļa informācijas iegūšanai neizmanto sabiedriskos medijus, Nacionālo enciklopēdiju, nezina, cik daudz noderīgu resursu pieejami Ministru kabineta vai valsts muzeju mājas lapās u.tml. Jauniešiem padodoties ātrāka informācijas atrašana, bet skolotājiem – sekmīgāka ir tās jēgpilna izmantošana. Tas arī ir bijis viens no projekta pastarpinātajiem mērķiem – sekmēt jauniešu un pedagogu sadarbību.

Debašu Līderu skola

Skolēniem debatēšana tiek mācīta ar mērķi attīstīt kritisko domāšanu, medijpratību un stiprināt izpratni par demokrātiskām vērtībām.

Projekta Debašu Līderu skola mentoru skaits četrus gadus laikā ir desmitkāršojies, 2019. gadā izaugot jau līdz aptuveni 40 aktīvistiem, kuri ir nodibinājuši savus debašu klubus un gatavi debašu mākslu palīdzēt apgūt citiem.

Šogad Debašu Līderu skolā darbojās vairāk nekā 60 dalībnieku no 24 skolām, katru skolu pārstāvēdami divi skolēni un viens skolotājs. Deviņu mēnešu garumā viņi piedalījās vairākos divu dienu ilgos intensīvos semināros, klausoties lekcijas un praktiski apgūstot dažādas debašu tehnikas. Katram skolēnam obligāta ir arī dalība vismaz divos reģionālajos debašu turnīros un debašu aktivitāšu organizēšana savā skolā. Ar to ļoti palīdz katrai skolai piesaistīt mentors, kurš kopā ar savu mazā mentoru komandu ir pieejams un klātesošs visa projekta garumā. Ja ir vēlme un drosme, jebkurš var bez maksas piedalīties arī ikgadējā starptautiskajā debašu turnīrā Igaunijā.

Galvenais ir – motivācija!

Galvenais vērtēšanas kritērijs, lai komanda tiktu uzņemta projektā, ir motivācija. Ja ir aizdomas, ka motivācijas vēstuli rakstījis skolotājs viens pats, organizatori pārliecinās par jauniešu ieinteresētību.

“Četrus gadus ilgā sadarbība ar *British Council* pārstāvniecību Latvijā ir ļāvusi mums strauji audzēt spēkus. 2018. gadā pēc 20 gadu pārtraukuma piedalījāmies Pasaules skolu debašu čempionātā, kas ir ekvivalents Olimpiskajām spēlēm sportā. Puse no Latvijas pārstāvjiem bija Debašu Līderu skolas absolventi” par projekta ieguvumiem stāsta Latvijas Debašu asociācijas “Quo tu domā” izpilddirektore Sintija Tarasova.

Pēdējo gadu laikā strauji pieaugusi debašu popularitāte skolēnu vidū – piemēram, uz turnīru Rēzeknē, kur nekad iepriekš šādi turnīri nav rīkoti, no tuvējām skolām ieradusies vairāk nekā 100 skolēnu. “Daļa skolu turpina debašu aktivitātes, iztiekot bez mūsu atbalsta. Veido starpskolu sadarbības. Mēs iemācām metodiku un viņi to izmanto tālāk, lai radītu savus projektus,” stāsta Sintija Tarasova.

Īstenotājs: Latvijas Debašu asociācija “QUO tu domā”

Debatēts tiek pilnīgi par visu, sākot no progresīvā nodokļa vai bēgļu uzņemšanas līdz pavisam filozofiskiem un aktualitātēm nepiesaistītiem jautājumiem. Iesācēji parasti debatējot par vieglākiem jautājumiem – piemēram, vai skolās būtu jāaizliedz mobilie tālruņi.

Debašu Līderu skolas metodiku izmanto ne tikai skolotāji un skolēni, bet arī Kultūras ministrijas speciālisti, lai ar tās palīdzību veicinātu medijpratības apgūšanu. Bez visa iepriekš minētā organizētas arī debašu nodarbības izglītojošajam TV kanālam "Tava klase", kā arī ieviestas vēl pāris jaunas aktualitātes – piemēram, tiešsaistes lekcijas skolotājiem par kritisko domāšanu.

Debašu Līderu skolas izlaidums Latvijas Nacionālās bibliotēkas jumta korē ir emocionāli iedvesmojošs, lai absolventi, jaunie debašu līderi, ar degsmi ķertos klāt nākamajās aktivitāšu organizēšanai.

Četru gadu laikā desmitkārtšojies mentoru tīkls, kas savas zināšanas debašu mākslā aktīvi nodod tālāk.

Projekta absolventi dalās ar zināšanām, veidojot savus debašu klubus un jaunus starpskolu sadarbības projektus.

Skola2030 konferences

VISC īsteno ESF projekta "Kompetenču pieeja mācību saturā" (Skola2030) mērķis ir izstrādāt un ieviest Latvijā tādu vispārējās izglītības saturu, kas ļautu skolēniem gūt mūsdienu dzīvei nepieciešamās zināšanas un prasmes. Projekta ietvaros tiek organizēti dažādi atbalsta pasākumi skolotājiem pilnveidojot satura īstenošanu – mācības vairāk nekā 16 tūkstošiem skolotāju, tostarp ap 5 tūkstošiem skolotāju mazākumtautību skolās, konferences, tīmekļsemināri, atbalsta materiāli u.c. Ar *British Council* pārstāvniecības Latvijā atbalstu šogad Skola2030 organizēja divas izglītības konferences Valmierā un Jelgavā, kurās dalījies savās zināšanās bija ieradušies arī pieredzējuši vieslektori no Lielbritānijas.

Konference "Darbojos, izzinu – mācos ar prieku!"

Šīs konferences mērķis bija veidot izpratni par pirmsskolas skolotājiem kā vadītājiem, kuri nodrošina bērniem iespēju pašiem pētīt, jautāt, meklēt atbildes, sadarboties un mācīties ar prieku. Konference sastāvēja no trim tematiskiem virzieniem: pirmsskolas mācību saturs, skolotājs kā mācību procesa virzītājs un skolotāja sadarbība. Konferences ietvaros skolotājiem bija iespēja piedalīties dažādās darbnīcās, kurās dalījās pieredzē un praktiskos piemēros, kas parādīja, cik svarīgi ir bērniem mācīties darbībā, kā viņiem iemācīt spēju reaģēt uz iepriekš nepieredzētām situācijām, kā iesaistīt sasniedzamo rezultātu izvirzīšanā un kā iegūt daudzas citas iemaņas un prasmes.

Konferencē tika uzsvērts, ka nākotnē skolotājam no konkrēta mācību priekšmeta mācīšanas jātransformējas uz skolotāju, kurš virza skolēnu viņa paša mācību procesā.

Valsts izglītības satura centrs

SKOLA
2030

COGITO

Viena no konferences lektorēm – skolotāja un izglītības konsultante Patrīcija Herberta (Patricia Herbert) no Lielbritānijas, dalījās pieredzē, kā bērniem jau no mazotnes mācīt attīstīt aktīvas un patstāvīgas rīcības spēju, kas veicina atbildības izjūtu.

Herberta
uzsvēra, ka bērnu pašmotivēta rīcības spēja ir nozīmīgs priekšnoteikums viņu veiksmīgai izdzīvošanai mainīgajā nākotnē.

Konferencē piedalījās 500 dalībnieku, un tā tika translēta arī tiešsaistē internetā.

Konference “Pasaule skolā – skola pasaulē” Jelgavā

Šī konference bija veltīta vērtību lomai mācību saturā un skolā.

Skolā, kurā viss kolektīvs apzinās konkrētas vērtības un ar savu rīcību ikdienā tās demonstrē, bērni var attīstīt spēju rīkoties morāli atbildīgi pret sevi un sabiedrību kopumā. Vērtību izpratne ir pamatā spējai veidot cieņpilnas attiecības un saprasties neatkarīgi no izcelsmes, piederības kādai sociālajai grupai vai kultūrtelpai.

Konferencē bija trīs tematiski virzieni – vērtības skolā kā organizācijā, vērtības mācību saturā un potenciālie vērtību izaicinājumi nākotnē. Konferencē ietvaros katrā tematiskajā virzienā tika organizētas arī dažādas darbnīcas, kurās pieredzē un ar praktiskiem piemēriem dalījās dažādu skolu pārstāvji un izglītības profesionāļi. Konferencē ar lekciju “Kā vērtības IEDZĪVINĀT skolā?” bija ieradies Lielbritānijas organizācijas “Vērtības balstīta izglītība” dibinātājs Nīls Hokss (Neil Hawkes), kurš izstrādājis praktisku sistēmu, kā iedzīvināt vērtības skolā, un tas ļāvis daudzās skolās dažādās pasaules valstīs radīt ilgtspējīgas mācīšanās vidi, kurā, kurā uzlabojas gan skolēnu un skolotāju apmierinātība un labsajūta, gan darba rezultāti. Iedzīvinot pamatvērtības – cieņu, iekļautību, atbildību, taisnīgumu un godīgumu –, uzlabojas attiecības, mainās skolēnu uzvedība, motivācija mācīties.

Atrodi savu aizraušanos Latgalē

Īstenotājs: Latvijas Intelektuālās
attīstības fonds "Cilvēkam"

150 cilvēku no dažādiem Latvijas reģioniem piedalījās vairāku nedēļu ilgās apmācībās tiešsaistē un trīs klātienē nodarbībās, apgūstot zināšanas un prasmes, kā atrast savu īsto nodarbošanos. Projektā piedalījās studenti, skolēni, bezdarbnieki un arī visdažādāko profesiju pārstāvji, kuri līdzvērtīgā proporcijā pārstāvēja latviešu un krievu valodās runājošās Latvijas kopienas. Tiekoties klātienē, dalībniekiem bija jāatrod savs pāris jeb čomiņš, kurš runā citā dzimtajā valodā, ar kuru visu projekta laiku bija jāuztur kontakts un vienam otru jāatbalsta. Metode izrādījās efektīva, jo liela daļa čomiņu turpināja attiecības arī pēc projekta, turklāt dažiem bija radušās arī idejas par kopīgiem projektiem. Projekta galvenais mērķis bija, izmantojot kopīgu mācību procesu, veidot saliedētu kopienu, likt dalībniekiem apzināties savu potenciālu un dot motivāciju viņu turpmākajai profesionālajai dzīvei.

Apmācību laikā dalībniekiem tika piedāvātas vairāk nekā 30 metodes, ar kuru palīdzību var attīstīt pašmotivācijas un komunikācijas prasmes, empātiju, vieglāk pārvarēt stresa situācijas, prast izvēlēties prioritātes u.c. Flow jeb plūduma metodi – pozitīvu lietu atrašanu apstākļos, kad darbu veikt ir grūti vai kaitinoši, par savu iemīļotāko atzina gandrīz visi projekta dalībnieki. Otra visvairāk dalībnieku ikdienā lietotā metode – Priekamētrs, kas ļauj novērtēt savu pašsajūtu un nepieciešamības gadījumā to uzlabot, piemēram, ar kādu fizisku vingrojumu vai parunāšanos.

Tiešsaistes apmācību veicinājis fakts, ka uzdevumu atbildes bija redzamas arī citiem dalībniekiem, ļaujot vienam otru labāk iepazīt un atrast domubiedrus: "Izsakot publiski savas problēmas, domas un nākotnes plānus, cilvēki paliek sirsnīgāki un saprotošāki. Parādās jaunas idejas, jo komunikācija satuvina," atzina kāds projekta dalībnieks.

Mācību procesā mazinājās dažādu tautību cilvēku aizspriedumi vienam pret otru, ko apstiprina arī kādas dalībnieces teiktais: "Man pirmo reizi dzīvē radās vēlme tik labi iemācīties latviešu valodu, lai brīvi komunicētu ar interesantiem, pozitīviem un labvēlīgiem cilvēkiem. Izdarīt to sevis dēļ, nevis valodas komisijas dēļ."

Projekta laikā dalībnieki atskārta, ka, lai gan viņiem ir atšķirīgas tautības un materiālais stāvoklis, visu problēmas patiesībā ir ļoti līdzīgas.

Stereotipus, ko radījuši plašsaziņas līdzekļi un apkārt klejojoši mīti, ir grūti lauzt, nesatiekoties un neparunājoties dzīvē. Pēc projekta veiktā aptauja atklāja, ka daudzi absolventi turpina izmantot projekta laikā apgūtās metodes un uzturēt saikni ar citiem projekta dalībniekiem. Puse dalībnieku pēc projekta beigām atzina, ka atraduši jaunu darbu vai arī sākuši justies komfortablāk esošajos apstākļos.

Lielākie ieguvumi:

1

Dalībnieki lauza savus stereotipus saistībā ar citā valodā runājošajiem Latgales kopienas locekļiem

2

Dalībnieki apgūtās metodes profesionālās dzīves uzlabošanai turpina izmantot arī ikdienā

3

Liela daļa dalībnieku mainījuši darbu vai uzlabojuši esošos darba apstākļus

Nometne jauniešiem “#World Ready”

Īstenotājs: Valsts izglītības satura centrs

Nometne “#World Ready” tika organizēta, lai popularizētu Edinburgas hercoga starptautiskā apbalvojuma programmas “Award” (*The Duke of Edinburgh's International Award*) mērķi veicināt jauniešu pašizaugsmi. Šāda apbalvojuma iegūšanai var pieteikties ikviens 14 līdz 24 gadus vecs jauniešs, kurš apņemas izvirzīt un sasniegt savu individuālo mērķi četrās programmas jomās – fiziskās sagatavotības, brīvprātīgā darba, piedzīvojumu ceļojuma un jaunu prasmju apgūšanā. Šie programmas mērķi tika apgūti arī nedēļu ilgajā “#World Ready” nometnē, kurā piedalījās 50 jaunieši vecumā no 14 līdz 17 gadiem kopumā no 16 dažādām Latvijas apdzīvotām vietām. Daļa no viņiem jau bija “Award” dalībnieki, daļa par šo programmu uzzināja pirmoreiz.

“Pati programma ir vērsta uz individuālu attīstību, nevis uz savstarpēju sacensību. Tomēr tā kā latviešiem patīk kopības sajūta – paskatīties, ko tad citi dara – , nolēmām, ka ir vajadzīga šāda nometne. Redzot, ko paveikuši citi, arī pašā iedegas pārliecība, ka esi spējīgs kaut ko tādu izdarīt,” stāsta nometnes organizētāja Katrīna Sprudzāne.

Programmas mentori aicina jauniešus izvirzīt ļoti konkrētus mērķus, kurus arī reāli ir iespējams

sasniegt ierobežotā laika periodā – piemēram, “klūt par miljonāru” tiekot uzskatīts par abstraktu mērķi. Paralēli norisinājās arī apmācības pieaugušajiem, kuri atbalsta programmu vai arī paši ir bijuši tās dalībnieki. Apmācību laikā organizatori dalījās savā pieredzē, veidojot pasākumus, kas palīdz jauniešiem realizēt ilgtermiņa mērķus, nevis pašauties tikai uz īstermiņa entuziasmu.

Nometnes nosaukums “#World Ready” (gatavs pasaulei) pārņemts no “Awards” programmas iniciētās starptautiskās kampaņas, kas mudina jauniešus izmantot pašizaugsmes iespējas, kuras ļaus viņiem būt daudz gatavākiem patstāvīgai dzīvei un pasaules izaicinājumiem.

Nedēļas garumā nometnes dalībnieki darbojās piecās komandās, katrā bija iekļauti desmit cilvēki no viena Latvijas reģiona. Komandas savstarpēji nesacentās, bet katrai bija savi mērķi un uzdevumi – violetā komanda, piemēram, nepiedalījās kopējās aktivitātes, bet gan organizēja vakara pasākumus pārējiem. Nometnes laikā jaunieši ne tikai klausījās dažādas lekcijas, bet arī devās diennakti ilgā pārgājienā pa Gaujas nacionālā parka maršrutu, gatavoja maltīti uz uguns, viesojās Cēsu pilsētas pensionātā “Cīrulīši” un dzīvnieku patversmē “Lāciši”, kā arī piedalījās deju nodarbībā, mēmajā šovā un viktorīnā, iegūstot jaunas zināšanas par Latvijas novadiem.

Nometnē dalībnieki ne tikai iemācījās jaunas lietas par sevi, savstarpēji sadarbojoties, bet arī salauza dažādus stereotipus – piemēram, izrādījās, ka ne visi, kas dzīvo Daugavpilī, runā tikai krieviski.

Pēc “Pilsoniskās līdzdalības” darbnīcas jaunieši bija pārliecināti, kad, sasniedzot pilngadību, piedalīsies vēlēšanās, kā arī tika iedrošināti nākotnē dalīties ar idejām, kas var būt noderīgas viņu kopienai un plašākai sabiedrībai.

Pēc nometnes jaunieši ne tikai aktīvi diskutēja un apmainījās ar informāciju jaunizveidotajās “WhatsApp” grupās, bet arī vairākkārt paši pēc savas iniciatīvas dažādās kompānijās satikās klātienē. Par vienu no lielākajiem individuālajiem veiksmes stāstiem var uzskatīt Tomu, kurš nometnes laikā ne tikai piepildīja savus “Award” programmā izvirzītos mērķus, bet arī saprata, ka viņa pilsētā – Aucē – ir vajadzīga jauniešu māja: “#World Ready” nometnē viesojās lektors un uzņēmējs Āris Birze, ar kuru, runājot par viņa pieredzi Kuldīgā, sapratu, ka arī es vēlos Aucē izveidot jauniešu māju. Viņš deva padomus, kā varētu rīkoties, tas ir, izveidot biedrību, “izcīnīt” jaunu darba vietu domē – jaunatnes darbinieks – un atrast telpas jauniešiem. Pamazām ar to visu arī tikām galā.

Šī nometne deva drosmi uzdrīkstēties un īstenot savu ieceri, jo līdz tam man neviens neticēja, ka to iespējams paveikt. Ar *awardieša* drosmi un neatlaidību, kā arī ar lielisku komandas atbalstu, neiespējamo padarījām par iespējamu.”

Vēl viens veiksmes stāsts norisinājies saistībā ar Daugavpils jauniešiem, kuri paši uzņēmās iniciatīvu organizēt nākamo “#World Ready” nometni – tas arī būtu noticis, ja vien vispasaules pandēmija neievieštu savas korekcijas. Bet visīstākais apliecinājums šīs projekta jēgai visdrīzāk ir kāda vecāka rakstītais organizatoriem, ka mājupceļā viens no dalībniekiem ir histēriski raudājis, jo bijis žēl, ka nometne jau beigusies.

Medijpratības projekts jauniešiem

Lai veicinātu Latgales reģiona jauniešu izpratni un zināšanas par kvalitatīvu žurnālistiku, Rēzeknes novadā tika realizēts medijpratības projekts. Tas sastāvēja no diviem posmiem. Pirmajā posmā - žurnālistikas vasaras skolā Rēzeknes novada, pie Rāznas ezera 30 jaunieši vecumā no 14 līdz 17 gadiem nedēļas garumā pieredzējušu speciālistu vadībā apguva žurnālistikas pamatus. Skolas mērķis bija veicināt izpratni un zināšanas par kvalitatīvu žurnālistiku tiem jauniešiem no Latgales reģiona, kuriem jau ir radusies interese par šo jomu, tādējādi audzinot ne tikai jaunus žurnālistikas profesionāļus, bet arī vēstniekus par runas brīvību, medijpratību, viltus ziņām u.tml. Jaunieši apguva publicistiku, intervēšanas tehniku, avotu un faktu pārbaudi, video materiālu veidošanu un guva daudzas citas iemaņas, kuras nometnes noslēgumā bija nepieciešams likt lietā, lai radītu dažādu formu žurnālistikas materiālus. Žurnālistikas vasaras skolu Rēzeknes novadā organizēja Stokholmas Ekonomikas augstskola Rīgā un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija.

“Neticami, cik ātri jaunieši apguva filmēšanas un rediģēšanas prasmes, neizjūtot bailes no kameras. Vairāki jaunieši jau ir tik labi sagatavoti, ka vajadzības gadījumā varētu kļūt par LNT ziņu reportieriem Latgalē,” stāsta nometnes eksperts, LNT žurnālists Uldis Āboliņš. Nometnes ietvaros jaunieši apmeklēja vairāku mediju redakcijas, bet trīs mēnešu laikā pēc skolas absolvēšanas viņiem bija iespēja iegūt prakses vietu portālos “Delfi.ru”, “Lsm” vai “Latgales multimediju studijā”, lai profesionāla redaktora vadībā attīstītu savas iemaņas un izveidotu reālas publikācijas. Nometne tika organizēta trīs valodās – latviešu, krievu un angļu –, ļaujot savstarpēji sadarboties jauniešiem ar dažādām dzimtajām valodām.

Īstenotājs: Stockholm School of Economics in Riga un Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija

Nometnes laikā jauniešiem bija iespēja iepazīt Latvijas daudzveidību, turklāt tas ir liels ieguvums sabiedrībai, ja cilvēki no dažādām kultūrvidēm sāk savstarpēji sadarboties.

“Es domāju, ka žurnālistika, iespējams, būs tas, ar ko es nodarbošos savā turpmākajā dzīvē. Turklāt esmu iepazinusi vienaudžus, kuriem ir līdzīgas intereses kā man. Esmu pārliecināta, ka šis projekts veicina saliedētākas sabiedrības veidošanos. Mēs mācījāmies, bet pats galvenais – mēs gan kopīgi pētījām, gan pavadījām brīvo laiku, un mums tas patika!” stāsta Žurnālistikas vasaras skolas absolvente Mārīte Zīra.

Pasākuma otrs posms ar nosaukumu “Viedokļu līderu skola” noritēja no 2019. gada oktobra līdz 2020. gada martam, sadarbojoties Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijai (RTA), Britu Council pārstāvniecībai Latvijā, Stokholmas Ekonomikas augstskolai un Rēzeknes novada pašvaldībai. 35 jaunieši vecumā no 11 līdz 19 gadiem divas reizes mēnesī satikās, lai mācītos paust viedokli, diskutēt, fotografēt, filmēt, montēt.

Katrā nodarbībā tika sniegti teorētiskie pamati, lai vēlāk jaunieši paši varētu strādāt pie tiem darbiem, kas pašiem patīk visvairāk. Līderu skolas idejas autore - Inta Rimšāne stāsta, ka doma par šādu projektu bija jau sen: “Mūsu jauniešiem ir daudz jaunu un aizrautīgu ideju, bet pietrūkst prasmju un iespēju šīs idejas pamatot, izklāstīt citiem un līdz ar to iegūt sev sekotājus. Jebkurai idejai vajadzīgs rosinātājs jeb iniciators, bet, ja nebūs sekotāju, ideja vienkārši izkūpēs gaisā. Projekts sapulcināja lielisku komandu, kas ir ne tikai savas jomas speciālisti, bet arī pedagogi – komunikācijas pasniedzēja Sandra Murinska, žurnāliste Diāna Selecka, fotogrāfs Eduards Medvedevs, video operators Māris Justs. Mēs sapratām, ka varam palīdzēt jauniešiem argumentēti izteikt savu viedokli un sagatavot to publicēšanai dažādos medijos- sociālajos tīklos, radio, televīzijā.”

Mēs mācījāties darot, nevis klausoties kaut kādu garlaicīgu lekciju. Jaunieši pieraduši visu darīt ātri, ja rezultāts nav sasniedzams uzreiz, viņiem ļoti bieži zūd interese iesāktu turpināt.

Projektā iesaistījušies ļoti dažādi jaunieši, daži ieradās jau ļoti motivēti un strādāt gribīgi, citiem interesantākais bija komunikācija ar vienaudžiem. Līga Runčis, populārās Latgales grupas “Borowa MC” solista Aigara Runčis māsa, kas tagad studē komunikācijas zinātņi Latvijas Universitātē, atzīst, ka dalība projektā viņai bija ļoti interesanta: “Man jau sen interesē žurnālistika, komunikācija, projektā es pilnveidoju savas esošās prasmes un ieguvu jaunas zināšanas, jaunus draugus. Komunikācija ir jāmācās, arī es sākumā biju ļoti kautrīga, man bija grūti runāt ar cilvēkiem, bet pateicoties savam brālim, kurš mani iesaistīja dažādos pasākumos, un, protams, projektam, esmu kļuvusi daudz atvērtāka un spēju komunicēt un pamatot savu viedokli.”

Jāņa Andra un Valtera Viestura Kačkānu mamma Meldra Gailāne savu dēlu dalību projektā “Viedokļu līderu skola” vērtē atzinīgi: “Man ļoti patīk. Šādus projektus vajadzētu vairāk, jo tā ir iespēja bērniem radoši darboties, vienlaikus uzzinot interesantas lietas un tās izmēģinot praksē. Bērni ir iemācījušies veidot video, atlasīt un izvērtēt informāciju, sadarboties, izdomāt scenārijus. Prot izvērtēt savas iespējas. Ir uzlabojusies diskutēšanas prasme, radusies pārliecība par sevi vairāk radusies, drošāki ir palikuši. Paldies jums visiem par šo projektu! Tas noteikti ir jāturpina!”

Kopā ar skolas audzēkņiem mācījās arī paši pedagogi. Fotogrāfs Eduards Medvedevs stāsta, ka mūsdienu jauniešiem brīžiem trūkst pacietības: “Mēs mācījāties darot, nevis klausoties kaut kādu garlaicīgu lekciju. Jaunieši pieraduši visu darīt ātri, ja rezultāts nav sasniedzams uzreiz, viņiem ļoti bieži zūd interese iesāktu turpināt. Mums bija liels izaicinājums strādāt ar jauniešiem un izdomāt viņiem uzdevumus, kuros būtu ātri sasniedzams rezultāts, taču arī atgādināt, ka ne viss šajā dzīvē ir dabūjams uzreiz.”

Darbīgās kopienas

ACTIVE
CITIZENS

Aptuveni 75 valstīs visā pasaulē “Darbīgās kopienas” jeb “Active Citizens” darbojas kā *British Council* programma, kura veidota ar mērķi atbalstīt sabiedrības līdzdalības veicināšanu. Latvijā “Darbīgās kopienas” projekts aizsākās iepriekšējā gadā ar četru dienu ilgām mācībām. Dalībniekiem starptautisku treneru vadībā bija iespējams apgūt dažādas metodes un zināšanas, kuras semināru, nodarbību, nometņu vai kādā citā formā nodot tālāk savā kopienā. Mācībās piedalījās 21 dalībnieks no vairāk nekā desmit Latvijas pilsētām ar dažādu profesionālo pieredzi – nevalstisko organizāciju pārstāvji, pašvaldību darbinieki, psihoterapeits, mākslas terapeits, jauniešu centra pārstāvis u.tml. Gandrīz puse no apmācītajiem dalībniekiem pagājušā gada laikā pēc pašu iniciatīvas jau ir izmantojuši iegūtās zināšanas darbībā, organizējot aktivitātes savās kopienās, piemēram, mācības

Daba mūsu sirdīs

Projekta “Daba mūsu sirdīs” ideja radās nometnes laikā, kas vasarā tika organizēta bērniem ar īpašām vajadzībām. Vecāki izrādīja lielu interesi par bērniem paredzētajām darbnīcām, tāpēc tika radīta iespēja šo bērnu vecākiem pašiem apgūt dažādas jaunas prasmes. Par meistarklašu virstēmu tika izvēlēta daba un ekoloģiskais dzīvesveids, tajās apguva tēju, ādas kopšanas līdzekļu, rotu, māla trauku un mājas dekoru izgatavošanu.

jauniešiem Daugavpilī, izveidojot Jauno līderu skolu Rīgā, moderējot Rīgas Ebreju kopienas stratēģiskās plānošanas tikšanos u. c., kopumā iesaistot vairāk nekā 350 cilvēku. Otrs projekta mērķis bija atbalstīt kopienu iniciatīvas, kas iedrošina sadarboties dažādās valodās runājošu sabiedrības grupu pārstāvjus, lai radītu paliekošas pārmaiņas savā kopienā. “Visi šie projekti ir it kā mazi, bet būtiski impulsi, kas iesāk, iekustina un rada iespēju notikt jau lielākiem pārmaiņu procesiem kopienās. Var šķist nebūtiski, ka pēc projekta īstenošanas kāds dalībnieks tagad jūtas ērti un droši socializējoties bilingvālā vidē, bet patiesībā indivīdam un kopienai tā ir būtiska pārmaiņa,” stāsta projekta vadītāja Kristīne Ļeontjeva. Kopumā tika realizēti seši šādi projekti, iesaistot vairāk nekā 200 cilvēku.

Projekta ietvaros tika izveidota sadarbība gan ar interešu izglītības centru “Zeimujs”, gan arī Rēzeknes Sociālo dienestu, kura darbinieki aktīvi iesaistīja darbnīcās arī sociālā riska grupu pārstāvjus. Meistarklašu laikā dalībnieki strādāja mazās grupās vai pāros, sadarbojoties ar cilvēkiem, kuri runā citā valodā vai arī pieder pie atšķirīgām sociālajām vidēm. Šāds formāts deva iespējas ne tikai apgūt jaunas praktiskās iemaņas, bet arī pieredzēt, cik daudz var dot citam cita atbalstīšana un saturīgi pavadīts brīvais laiks. Dalībnieki, kas audzina bērnus ar īpašām vajadzībām, atzina, ka ļoti svarīgi ir kaut uz brīdi padomāt par sevi un izrauties no monotonā ikdienas ritma. Pēc katras meistardarbnīcas tika organizētas arī diskusijas, kuru laikā varēja gan sevī atrast drosmi, lai paustu savu viedokli, gan arī attīstīt pacietību un toleranci, pieņemot citādu skatījumu. Uzsāktas arī sarunas par jauniem projektiem nākotnē – piemēram, veidot relaksējošas aktivitātes un citas dažāda veida darbnīcas sadarbībā ar organizāciju Rēzeknes Māmiņu klubs.

Īstenotājs: biedrība “Engeli ar mums”

Es par Latgali

Biedrība “IIC Dino” sadarbībā ar Daugavpils pilsētas domes Jaunatnes nodaļu organizēja izpētes vizītes uz dažādu Latgales pilsētu jauniešu centriem, lai apzinātu esošo situāciju jaunatnes jomā, dalītos pieredzē un veidotu sadarbību nākotnē.

Nevar gaidīt, ka reģiona attīstību veicinās tikai kāds no malas, tas ir jādara arī pašiem, turklāt visproduktīvāk šo apņēmību ir iesēt jau jauniešu vecumā. Tikšanās laikā tika pievērsta uzmanība arī jauniešu līderu organizatorisko prasmju attīstībai, iesaistot viņus dažādu aktivitāšu un pasākumu plānošanas procesā.

Īstenotājs: biedrība IIC Dino

Šis brauciens bija kā enerģisks grūdiens, lai procesi reģionā sāktu iekustēties. Paralēli tam palīdz arī Facebook grupa “Darbs ar jaunatni Latgalē”, kurā jaunatnes jomas aktivisti regulāri apmainās ar informāciju, meklē sadarbības iespējas un atbalsta viens otru. Ja gadās kāda problēma, risinājumu tai var meklēt pie aktīviem domubiedriem savā reģionā. Pateicoties šim projektam, tiek plānots arī kongress Latgales jauniešu jomā iesaistītajiem, kurā tiks prezentēti arī labo praksi piemēri, kas apkopoti izpētes vizītes laikā.

Projekta galvenais mērķis bija stiprināt jauniešu centru tīklu, liekot Latgales jauniešu līderiem, speciālistiem un jauniešu organizāciju darbiniekiem apzināties, cik izšķiroši svarīga ir viņu loma reģiona attīstībā un vienaudžu valsts piederības sajūtas veidošanā.

Pilsētvides domāšanas spēle

Ja Purvciemam būtu pilsētas statuss, tā būtu ceturrtā apdzīvotākā pilsēta Latvijā. Tomēr šajā mikrorajonā katastrofāli trūkst kvalitatīvas publiskās ārtelpas, kurā atpūsties, pavadīt brīvo laiku un apmeklēt kultūras pasākumus. Par Purvciema vizītkarti kļuvušas autostāvvietas un intensīva apbūve ar jaunām, ekonomiskām daudzdzīvokļu mājām. Lai gan radīta Purvciema apkaimes biedrība, kas varētu šos jautājumus risināt, iedzīvotāju iesaiste un pilsoniskā līdzdalība savas apkaimes uzlabošanā joprojām ir ļoti pasīva. Tik cieša kopā būšana iedzīvotājus ir nevis satuvinājusi, bet tieši pretēji – attālinājusi citu no cita. Radījusi vienaldzību pret notiekošo ārpus dzīvokļa durvīm. Tāpēc “Rīgas Apkaimju alianse” nāca klajā ar risinājumu sarīkot iedzīvotājiem kopīgu spēli, kas ļautu apskatīt savu mikrorajonu ar citām acīm un dotu grūdienu jau esošajai apkaimes organizācijai, piesaistot jaunus biedrus, kuriem rūp rajona attīstība.

“Runājot par kvalitatīvu publisko ārtelpu, Rīgas lielmēroga apkaimes ir apdalītas un vide šādos apkaimju centros lielākoties ir degradēta. Mēs vēlētos mainīt pilsētas un iedzīvotāju attieksmi un to, kā šīs vietas izskatās,” stāsta projekta vadītāja Alija Turlaja.

RĪGAS
APKAIMJU
ALIANSE

Īstenotājs: Rīgas Apkaimju Alianse

Divas valodas, viena pieredze

“Latvijas Neredzīgo biedrības” vadītāji novēroja, ka krievvalodīgie biedri valodas barjeras dēļ bieži vien kūtri iesaistās kopīgajās iniciatīvās. Tāpēc tika radīts projekts, kas neformālā atmosfērā, piedaloties mūzikas un rokdarbu nodarbībās vai spēlējot galda spēles, stimulēja krievvalodīgos beidzot uzdrīkstēties sākt runāt latviski, tādējādi uzlabojot savas latviešu valodas zināšanas. Projekta laikā notika 12 darbnīcas, kurās desmit asistentu pavadībā iesaistījās aptuveni 20 dalībnieku. Reizi mēnesī tika organizētas kopīgas ekskursijas uz Rīgas muzejiem, kā arī brauciens uz nevalstisko organizāciju “Cerību spārni” Siguldā, kas strādā ar bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām. Tā kā ekskursijas notika tikai latviešu valodā, dalībnieki tika aicināti sadarboties

un palīdzēt cits citam saprast gida stāstīto. Vairums dalībnieku ieguva pavisam jaunu pieredzi, jo iepriekš muzejos nekad nebija bijuši. Siguldā par ļoti iedvesmojošu izvērtās sociālās uzņēmējdarbības veikala “Visi var” apmeklējums, kurā iespējams iegādāties bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām radītos darbus. Tikšanās laikā radās ideja par kopīgu sadarbību, izveidojot šāda tipa veikalu arī Rīgā. Projekta galvenais ieguvums, ka dalībnieki ir atraduši sev jaunus draugus, kas ir atraisījis viņu uzņēmību piedalīties biedrības aktivitātēs nākotnē. Vislielākās pārmaiņas skārušas Valentīnu un Vladimīru, kuri iepriekš bija izteikti introverti, bet tagad, pārvarot savas bailes, ieguvuši pārliecību sarunāties un līdzdarboties.

Īstenotājs: “Latvijas Neredzīgo biedrība”

Īstenotājs: Projektu darbnīca

Valdorfa pedagogija Ogrē

Projekta mērķis bija radīt darbnīcas, kas radītu apstākļus satikties un apmainīties ar idejām vietējās Ogres kopienas ģimenēm, skolotājiem un citiem bērnu izglītības entuziastiem. Iegūtās zināšanas un pieredzi tika plānots izmantot par pamatu jaunas alternatīvās izglītības mācību iestādes izveidei Ogrē. Trīs mēnešu laikā norisinājās 14 dažādu formātu – gan izglītojošas, gan praktiskas, gan kopīga brīvā laika pavadīšanas – aktivitātes, lai dalībnieki mācītos cits no cita, uzticētos un transformētu šo pieredzi plašākā domubiedru kopienā. Darbnīcās piedalījās arī pārstāvji no septiņām Latvijas skolām, kurās tiek izmantotas Valdorfa pedagogijas metodes. Projekta veidotāju pieredze rāda, ka Latvijas iedzīvotājiem kopumā ir zemas sadarbības spējas, tāpēc darbnīcu apmeklētājiem šoreiz nācās izmantot neierastas sadarbības metodes. Jaunu prasmju izveidošanās un nostiprināšanās prasa laiku, bet pārmaiņas jau ir jūtamas.

Kāda pirmsskolas izglītības iestādes skolotāja pēc dalības praktiskajā darbnīcā un izglītojošajās aktivitātēs apgalvoja, ka nezinot, kā varēs turpmāk strādāt pēc ierastās prakses, ja esot atklājusi daudz jēgpilnākas izglītības metodes un veidus.

Projekts “Brīvode +”

“Brīvode” ir īpašs veikals, kurā nav nepieciešama nauda. Cilvēki var aizņest lietas, kas viņiem vairs nav vajadzīgas, un vietā paņemt kaut ko nepieciešamu. Tomēr ne jau mantu apmaiņa šajā vietā ir pats galvenais, bet gan tas, ka tā ir vieta, kur iespējams aiziet, lai vienkārši ar kādu aprunātos. Ideja izveidot šādu vietu kustības “Free Riga” aprūpē esošajā ēkā Turgeņeva ielā aizgūta no līdzīgām apmaiņas bodēm Berlīnē. Kad cilvēkiem šī vieta iepatīkās un bija acīmredzams, ka viņi tur jūtas labi, radās doma piedāvāt vēl kādas izglītojošas un radošas iespējas. Tāpēc projekta ietvaros “Brīvode” apmeklētājiem noorganizētas dažādas aktivitātes – improvizācijas, praktisku iemaņu iegūšanas darbnīca, filmu vakars ar diskusijām un pašportretu sesija, kas izvērties par jaudīgu pašapziņas celšanas procesu un iespēju satikties un socializēties. Darbnīcas apkaimes iedzīvotājiem piedāvāja jaunas iespējas socializēties un ar kaut ko sevi nodarbināt, ja iepriekš pietrūka iespēju vai ārēja pamudinājuma šo vēlmi realizēt.

Īstenotājs: kustība “Free Riga”

“Brīvode +” darbnīcas apmeklēja dažādās valodās runājoši apkaimes iedzīvotāji, pārsvarā senioru vecumā, kuri savstarpēji līdzdarbojās, ieguva piederības sajūtu kopienai un, galu galā, arī pavisam citu pašapziņu. Spilgts piemērs “Brīvode +” iniciētajām pārmaiņām vietējā kopienā ir Andris, kurš sākumā šad tad tur iegriezās kā apmeklētājs. Uzzinot, ka kādam citam

apmeklētājam pēc dalības darbnīcā nozagts viedtālrunis, Andris izteica vēlmi kļūt par veikala apsargu. Nākamajā dienā viņš ieradās formastērpā un bijis gatavs uzņemties rūpes par veikala viesu un darbinieku drošību. Ar laiku Andris kļuva arvien pašpārliecinātāks, gatavojot tēju, sarunājoties ar citiem un radot patīkamu atmosfēru “Brīvode”. Viņš pat ir iemācījies tamborēt!

“Brīvode” satiekas cilvēki no atšķirīgu valodu kopienām un kļūst atvērtāki, dalās savos dzīvesstāstos un vēlāk iesaista mazbērņus un citus radniekus.

Darbīgās kopienas Latgalē

Ideja izveidot četrus resursu centrus radusies, strādājot ar citiem projektiem un pieredzot, ka Latgales iedzīvotājiem bieži pietrūkst pašiniciatīvas un drosmes paveikt kaut ko savas ikdienas uzlabošanai: "Latgalē ir forši cilvēki, bet bieži viņi nolaiž rokas dažādu izaicinājumu priekšā. Sapratām, ka ir nepieciešams papildu stimuls - parādīt piemērus, kā pašiem ir iespējams veikt interesantas pārmaiņas vietējā kopienā," stāsta IIC direktore Daiga Zaķe. Svarīgākais – neteikt iedzīvotājiem priekšā, kā būtu jādara, bet ļaut viņiem pašiem palēnām nonākt līdz savām idejām.

Projekta galvenais mērķis bija attīstīt izglītības iestāžu un vietējās sabiedrības sadarbību, izveidojot darbīgas vietējās kopienas un veicinot arī sociālo uzņēmējdarbību.

Resursu centrus Daugavpilī, Rēzeknes novadā, Preiļos un Aglonā izdevies izveidot, pateicoties arī pašvaldību atbalstam. Centriem piesaistīti aktīvākie cilvēki, vietējo kopienu līderi, ar kuriem organizēta centra izveide un pirmo kopīgo darbu plānošana. Veidojot Rēzeknes novada centru Sakstagalā, sākumā tika rīkots bērnu zīmējumu konkurss, kurā katrs varēja dalīties savā vizuālajā vīzijā par to, kā centram būtu jāizskatās. Šis resursu centrs atrodas brīvā dabā un tā tapšanā iesaistījusies visa vietējā kopiena – skolēni, vecāki, vietējie uzņēmēji un aktīvie apkārtnes iedzīvotāji. Preiļu resursu centra aktivisti, vadoties pēc vietējām kultūras tradīcijām, iegādājušies cepli. Jau atklāšanas dienā radītie puķpodi tika apdedzināti šajā ceplī. Vietējie bērnudārza audzēkņi tajos audzējuši ziedus un zaļumus, savukārt vēlāk tie nokļuva Dienas centrā, kur zaļumu audzēšanas ideja attīstījies līdz siltumnīcas izveidei.

Īstenotājs: Izglītības iniciatīvu centrs (IIC)

Tagad tur ziedus, zaļumus un dārzenus audzē un par tiem rūpējas Dienas un Krīzes centru iemītnieki, kā arī vientuļie seniori. Daugavpils resursu centrā aktīvi darbojas pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņi, kuri kopā ar audzinātājām nolēmuši audzēt garšaugus. Sadarbojoties ar sociālo patversmi, garšaugi tālāk uzdāvināti vientuļajiem senioriem un Krīzes centram. Iemītnieki Krīzes centrā jutušies tik aizkustināti, ka pateicībā izgatavojuši putnubūrus un uzdāvinājuši tos mazajiem bērnudārziekiem, kuri savukārt tos skaisti apgleznojuši. Aglonas resursu centrā apgūtas izšūšanas prasmes, darinot dažādus novada suvenīrus, kā arī kopīgi izveidota sajūtu taka Aglonas pirmsskolas iestādē.

"Varbūt tās izskatās pēc sīkām, nenoīmīgām lietām, bet kopienas cilvēki ir daudz mācījušies – saņēmuši atbalstu un atraduši sevī iniciatīvu turpināt darboties," stāsta IIC projektu vadītāja Kristīne Liepiņa.

Sākotnēji četri centri iecerēti kā paraugs pārējiem, kā visiem kopā ir iespējams veicināt apkārtējās vides uzlabošanu, lai stimulētu jaunus cilvēkus nebaukt prom un atgriezties savā dzimtajā pilsētā. Paralēli resursu centru darbībai ir ļoti svarīgi motivēt pedagogus darboties arī ārpus izglītības iestādes. Tieši viņi vēsturiski ir bijuši reģionu kopienu līderi, vietējās sabiedrības centrs, ap kuru veidojas sabiedriskā un kultūras dzīve. Šis labais paraugs ir nesis rezultātus – Latgales reģionā tiek veidoti vēl četri resursu centri – Vārkavas, Ilūkstes un Zilupes novados, kā arī vēl viens centrs Rēzeknes novada Rogovkā. Galvenais, ka vietējie iedzīvotāji ir sapratuši, ka ne vienmēr pirmais impulss ir jāgaida "no augšas".

Lielākie ieguvumi:

Četri izveidotie resursu centri ir kalpojuši kā paraugs citiem reģioniem Latgalē, un šobrīd tiek veidoti vēl četri jauni centri. Tas parāda, ka dzīves kvalitāti kopienā ir iespējams uzlabot pašu spēkiem.

Imantas svētki

ui
urban institute riga

Īstenotājs: biedrība Urban Institute

Ideja par “Imantas svētkiem” radās biedrības “Urban Institute” pārstāvei Anetei Vanagai, jo, lai gan Imanta ir viens no lielākajiem Rīgas mikrorajoniem, tam svētku plānošanas brīdī nebija savas vietējās apkaimes organizācijas, kas rūpētos par iedzīvotāju labsajūtu. Šim rajonam raksturīga zema pilsoniskā aktivitāte, liela daudzstāvu māju proporcija ar sadrumstalotām īpašumtiesībām un ļoti augsts krievvalodīgo iedzīvotāju īpatsvars.

Svētku mērķis bijis veicināt vietējo nevalstisko organizāciju sadarbību un iedzīvotāju aktivitāti, pārkāpjot iedomātās valodu un kultūru atšķirības, lai kopīgi grautu stereotipus par dzīvi mikrorajonā.

Iedzīvotāji atzīst, ka viņu lielākā problēma ir nevis integrācijas trūkums, bet citu Rīgas iedzīvotāju pieņēmumi par Imantu. “Integrācija šeit notiek katru dienu. Rotaļu laukumā latviešu bērni mācās krievu valodu, bet liftos sarunas notiek latviešu valodā,” teicis kāds no iedzīvotājiem.

“Imantas svētki” 2019. gadā norisinājās jau otro reizi. Šoreiz tie tika organizēti Anniņmuižas parkā, kur galvenajiem organizatoriem – biedrībai “Urban Institute” un “Annenhof un Imantas draugi” - svētkus tik krāšņus palīdzēja noorganizēt starptautiskie sadarbības partneri METASITU (Ukraina/Griekija) un Helsinku mākslinieku kolektīvs.

Svētkos tika organizētas mūzikas improvizācijas, grafikas un arī mākslas darbnīcas. Anniņmuižas parkā sadarbībā ar organizāciju “Zero Waste Brothers” notika kopīga teritorijas apzaļumošana

un atpūtas zonas izveidošana, bet sadarbībā ar “Ulubeli” – suņu parāde un iespēja savstarpēji iepazīties dzīvnieku mīļiem. Pasākuma mērķis bija iedzīvotājiem parādīt, ka viņu dalība var izraisīt reālas un paliekošas pārmaiņas. Svētku laikā kāds vietējais seniors kopā ar savu mazdēlu un citiem Imantas iedzīvotājiem uzņēmās 1980. gadā Imantā uzstādītā sporta inventāra pārkrāsošanu. Svētku noslēgumā parka teritorijā norisinājās pikniks Sniedzes Prauliņas un Edgara Šubrovskā koncerta pavadībā.

Viens no veiksmīgākajiem iesaistes instrumentiem bija Imantas īpašo vietu kartes izveide, kuras laikā iedzīvotāji atlasīja vairāk nekā 50 nozīmīgus pieturpunktus mikrorajonā. Aptuveni piecdesmit cilvēku ieradās arī uz Mārtiņa Enģeļa vadīto ekskursiju pa Imantu, bet aktīvas sarunas par tālākiem plāniem norisinājās “Iedzīvotāju forumā”. Forumā laikā iedzīvotāji apmainījās ar kontaktiem, dalījās pieredzē, kā arī pauda cerību par šādu aktivitāšu organizēšanu regulāri. “Rīga Annen Hof” vadītāja Rigonda Bērziņa atzina, ka šī foruma apmeklētāji atšķīrās no tiem, ko viņa parasti satiek savas biedrības aktivitātēs Imantā, līdz ar to var uzskatīt, ka šādā veidā tika uzrunāta līdz šim neiesaistītā vietējo iedzīvotāju daļa.

“Līdzdalība pie mums ir visai sarežģīts uzdevums, jo iztrūkst tradīciju un padomju laikos pašiniciatīva tika apzināti slāpēta. Svarīgi, lai līdzdalība uzlabo pašu iedzīvotāju dzīves kvalitāti [..],” stāsta Vanaga. Svētku laikā vairākkārt no iedzīvotājiem izskanējusi frāze “Pie mums nekad nekas šāds nav noticis.” Svētki ir parādījuši jaunus apvēršņus pēc kā tiekties.

“Imantas svētku” aktivitātēs piedalījās aptuveni 800 cilvēku. Šis projekts kā veiksmīgs piemērs prezentēts gan VARAM konferencē, gan Rīgas attīstības programmas 2021-2027 darba grupā. Savukārt “Urban Institute” svētkus izmantoja kā platformu datu ieguvei un profesionālu rīku testēšanai, vairojot izpratni par to, kas ir cilvēku motivācijas un iniciatīvas pamatā, tādā veidā attīstot savus nākamos projektus. Plānots, ka šo pieredzi apkopojums nākotnē vizuāli pārskatāmā formātā būs pieejams ikvienam.

Lielākie ieguvumi:

- 1 **Sadarbības veidošanās starp vietējām organizācijām**
- 2 **Iedzīvotāji saprata, ka ar savu darbību var izraisīt reālas, paliekošas pārmaiņas**
- 3 **“Urban Institute” ieguvis iesaistes rīku testēšanas pieredzi, ko varēs izmantot nāmajos projektos**

Latvijas kultūras vēstnieku akadēmija

Latvijas kultūras vēstnieku kustība tika radīta 2012. gadā, aizgūstot šo ideju no Lielbritānijas. Ja Lielbritānijā šo kustību pārstāv kopienu līderi, tad Latvijā īpašs uzsvars likts tieši uz kultūras un tradīciju popularizēšanu. Tāpēc arī radies nosaukums “kultūras vēstnieki”. Kultūras vēstnieku akadēmija ir projektu cikls, kas tika izveidots ar mērķi aktivizēt esošos un topošos Latvijas kultūras vēstniekus sadarbībai ar dažādu tautību kopienām.

Projektu cikla ietvaros norisinās gan izglītojoši pasākumi esošajiem vēstniekiem, gan arī aktivitātes, kas veicina starpkultūru dialogu un cenšas saliedēt etniski dažādo Latvijas sabiedrību.

Apmācības un pasākumus apmeklēt aicināti gan Latvijas kultūras vēstnieku kustības dalībnieki, gan valsts un pašvaldību, kultūras un izglītības iestāžu darbinieki, gan visi interesenti, kas ikdienas darbā saskaras ar mazākumtautību pārstāvjiem. Vēstnieku kustība īpaši koncentrējas uz projektiem, kuros dažādu nacionalitāšu jaunieši kopīgi apgūst Latvijas tradīcijas un citādi līdzdarbojas neformālā gaisotnē. Tomēr tieši viņi būs tie, kas noteiks, kāda un cik saliedēta būs Latvijas sabiedrība nākotnē. Pabeidzot apmācības un piedaloties vasaras nometnē, ikviens interesents var kļūt par kvalificētu kultūras vēstnieku. Šobrīd Latvijā tādu ir 261.

Latvijas kultūras vēstnieku vasaras nometne

Jau piekto gadu četru dienu garumā Smārdes pagastā noritēja – Latvijas kultūras vēstnieku vasaras nometne, kurā piedalījās dažādu kopienu līderi no visas Latvijas. Projekta mērķis ir aicināt Latvijas kultūras vēstniekus nodot tālāk savas zināšanas gan topošajiem kultūras vēstniekiem, gan jebkuram interesentam, kas vēlas īstenot aktivitātes savā kopienā, pilnveidot sevi profesionāli un iegūt izpratni par veiksmīgu starpkultūru dialoga veidošanu. Nometnes laikā dalībnieki nozares ekspertu vadībā apguva dizaina domāšanas metodi, projektu rakstīšanu, publisko runu, kopienu iniciatīvu attīstīšanu un efektīvas komandas veidošanas priekšnosacījumus.

“Viss notikušais par 1000% pārsniedza manas cerības. Nodarbības ļāva daudz skaidrāk saskatīt nākotnes perspektīvu, kā arī saprast līdzšinējās kļūdas, mīņusus. Ieguvu sadarbības partnerus dažādās pilsētās (...)” atklāj kādas nometnes dalībniece.

Turklāt dalībnieki nometnes laikā ne tikai mācījās, bet arī veidoja jaunas partnerības un izstrādāja projektu idejas nākamajam gadam. “Nometnē iesaistījās ļoti dažādu jomu un tautību cilvēki, kuri apzinās sevi kā kopienas līderus. Tieši līderības izpratnes un iemaņu stiprināšanai un attīstībai nometnē tika veltīta ļoti liela nozīme,” stāsta biedrības “Sadarbības platforma” vadītāja Lauma Celma.

Projektu veidotāju mērķis ir palīdzēt kopienu līderiem darīt savu darbu efektīvāk un kvalitatīvāk, lai kopīgi veidotu atvērtu un iekļaujošu sabiedrību.

SADARBĪBAS PLATFORMA

Īstenotājs: biedrība
“Sadarbības platforma”

Jauniešu nometne “Latvijas elpa Sabilē”

Jauniešu nometne “Latvijas elpa Sabilē” četru dienu garumā latviešu un mazākumtautību jauniešiem no Glūdas pagasta, Rēzeknes un Rīgas (tostarp Bolderājas) vecumā no 12 līdz 18 gadiem piedāvāja kopīgi izzināt latviešu tradīcijas un kultūru. Nometnes laikā dalībnieki ar interaktīvu aktivitāšu palīdzību iepazīna Sabiles apkaimi, vietējo kulināriju, rotas, tautasdziesmas, kā arī spēlēja spēles, piedalījās radošās darbnīcās un viesojās lauku sētā “Indāni”. Dienas otrajā pusē jaunieši klētsaugšas sienā kopā ar Gunti Pakalnu mācījās stāstniecību, izklaidējot cits citu ar pasakām, piedzīvojumiem un pat poēmām, bet vakaros – kopā ar sabilniekiem leca dančus.

**Visas nometnes
garumā jaunieši
darbojās plecu pie
pleca, veicinot cits
citā toleranci un
veidojot starpkultūru
dialogu starp
etniskajām grupām.**

“Jauniešiem tik ļoti patika iepazīt vēsturiskās rotas un tērpties latviešu tautas tērpos, ka pasākuma noslēgumā viņi lūdza iespēju vēlreiz uzvilkt tērpus un sarīkot gājieni Sabilē,” stāsta Lauma Celma. Par skumjāko nometnes notikumu viennozīmīgi esot izvērtušās atvadas no jaunieģutajiem draugiem.

Nodarbība “Tautas tērpi Latvijā”

Tautas tērpu nodarbības tika organizētas mazākumtautību skolās Glūdas pagastā, Rēzeknē un Rīgā. Nodarbību laikā skolēni apguva, cik atšķirīgi ir tautas tērpi dažādos Latvijas novados, kā

tie veidojušies un kā tie pareizi jāvalkā. Jauniešiem bija iespēja arī salīdzināt Latvijas tautas tērpus ar citu tautu tradicionālajiem tērpiem, meklējot kopīgās un atšķirīgās iezīmes.

Skolēni iepazīnās ar tautas mūzikas instrumentiem, mācījās muzicēt un gāja rotaļās, neformālā un atraktīvā veidā iegūstot izpratni par Latvijas kultūras mantojumu un tradīcijām.

Lekciju cikls “Cilvēces lielākās garīgās tradīcijas un ietekmīgākās reliģijas – ieskats to sākotnē, mijiedarbībā un attīstībā”

Lai veicinātu Latvijas kultūras un izglītības nozarē strādājošo un nevalstisko organizāciju pārstāvju zināšanas par starpkultūru un reliģiju atšķirībām, tika organizēts īpašs lekciju cikls. Trīs dienu garumā dalībnieki filozofijas un reliģisko ideju vēstures pētnieka Valda Svirska vadībā apguva cilvēces reliģiskās saknes – Indoeiropiskās (senie āri, vēdas un Eiropa), Semītiskās (jūdaisms un islāms) un Tālo Austrumu tradīcijas. Dalībniekiem tika stāstīts arī par reliģiju un garīgo praksi perspektīvā cilvēces izaugsmes un tehnoloģiju attīstības kontekstā. “Ikdienu darbā, saskaroties ar dažādu tautību cilvēkiem, arvien biežāk iznāk saskarsme arī ar

atšķirīgu reliģiju pārstāvjiem. Tādēļ uzskatām, ka ir ļoti svarīgi saprast dažādu reliģiju izcelsmi un nozīmi, kādas ir uzvedības un komunikācijas normas. Zinot un izprotot šīs atšķirības, mums būs vienkāršāk saprast vienu otru, veidot sadarbību, pārvarot nevajadzīgus komunikācijas izaicinājumus,” stāsta Lauma Celma.

Pēc lekcijām dalībnieki atzina, ka iegūtās zināšanas atvieglos viņu starpkultūru sadarbību nākotnē un palīdzēs preventīvi novērst savstarpēju naidu, neuzticēšanos un cilvēku savstarpējo norobežošanu.

Bolderājas svētki

SADARBĪBAS PLATFORMA

Īstenotājs: biedrība "Sadarbības platforma"

Pirmoreiz Bolderājas svētki tika organizēti par godu Latvijas simtgadei 2018. gadā, ar šādu iniciatīvu klajā nākot Bolderājas Mūzikas un mākslas skola. Šogad svētki uzņēma apgriezienus un dalībā iesaistījās ne tikai apkaimes izglītības un kultūras iestādes, bet arī nevalstiskās organizācijas (NVO), kas rīkoja dažādas izglītojošas aktivitātes un stāstīja apkaimes iedzīvotājiem par savas darbības mērķiem. Šī gada svētku moto bija "Piedalies! Izzini! Radi! Atpūties!", īpašu uzmanību pievēršot ģimeņu kopīgai laika pavadīšanai radošā, atraktīvā gaisotnē, kā arī sadarbības veicināšanai starp apkaimes iestādēm un NVO sektoru..

Biedrība "Sadarbības platforma" festivāla laikā uzņēmās rūpes par Sabiedrisko salu, kurā iedzīvotāji varēja piedalīties dažādās aktivitātēs un iepazīt 30 NVO darbības mērķus, kā arī uzzināt par iespējām iesaistīties kādā no jau esošajām vai arī pašam sākt domāt par jaunas organizācijas veidošanu. Sabiedriskajā salā darbojās dažādu tautību un jomu pārstāvošas nevalstiskās organizācijas, kā, piemēram, labdarības, sporta, brīvprātīgo, kā arī tādas sociāla rakstura biedrības kā fonds Zilais krusts un Sarkanais krusts, kas sniedz mājvietu krīzē nonākušiem cilvēkiem.

"Cilvēku interese bija ļoti liela. Prieks, ka pēc festivāla viena no četrām Bolderājas NVO aktivizējās un iesaistījās citā mūsu projektā – kultūras vēstnieku kustībā," stāsta biedrības "Sadarbības platforma" vadītāja Lauma Celma.

Sadarbības salā bija iespēja arī saņemt konsultācijas integrācijas jautājumos, diskutēt par Eiropas vērtībām un nākotni, iepazīt dažādu valstu kultūru un uzzināt par sociālā atbalsta un brīvprātīgā darba iespējām. Kopumā Sabiedriskās salas aktivitātēs iesaistījās vairāk nekā 1500 apkaimes iedzīvotāju.

"Es pirmoreiz uzzināju par tādu NVO eksistenci un to, ka viņi dara tik daudz un dažādu lietu, turklāt arī sadarbojoties latviešiem un krievvalodīgajiem," stāsta kāda svētku apmeklētāja.

Organizatoru mērķis ir turpināt rīkot festivālu arī nākamajos gados, lai veicinātu toleranci dažādu paaudžu un nacionalitāšu iedzīvotāju vidū, kā arī veidotu sadarbību starp apkaimes iedzīvotājiem, dažādām iestādēm un nevalstisko sektoru.

Sociālās uzņēmējdarbības vēstnieku tīkls

Galvenā sociālo uzņēmēju peļņa nav nauda. Tā ir iespēja panākt pozitīvas pārmaiņas kādā sociālajā grupā vai kopienā, tostarp palīdzot veidot empātiskāku un iekļaujošāku sabiedrību.

Pirms četriem gadiem kļuva skaidrs, ka vienai Rīgā bāzētai sociālās uzņēmējdarbības atbalsta un popularizēšanas organizācijai ir ļoti grūti aizsniegties līdz visiem Latvijas reģioniem. Tā 2017. gadā radās ideja un pirmie projekti ar mērķi radīt spēcīgu vēstnieku tīklu, kas varētu attīstīt Latvijas sociālās uzņēmējdarbības ekosistēmu. 2019. gadā jau ar 30 vēstnieku aktīvu iesaisti notikuši 38 dažādi pasākumi, kuros piedalījušies vairāk nekā 2000 cilvēku. Var novērot, ka visintensīvāk pārmaiņas notiek tieši tajās vietējās kopienās un pašvaldībās, kurās darbojas vēstnieki. Turklāt vēstnieki jau ir kļuvuši par atpazīstamu zīmolu visā Latvijā.

Ogres novada pašvaldība aktīvas vēstnieka Mārča Zaneripa darbības rezultātā pirmā piedāvājusi bez maksas izīrēt telpas sociālajiem uzņēmējiem, kā

arī strādā pie sociāli atbildīga publiskā iepirkuma izstrādes. Cēsīs sociālās uzņēmējdarbības vēstniece Anda Briede uzaicināta pievienoties Vidzemes plānošanas reģiona konsultatīvajai padomei, kā vienu no veicamajiem soļiem nospraužot iepirkumu izstrādi sociālajiem uzņēmējiem. Gulbenes novada vēstniece Liene Kazāka panākusi, ka atbalsts sociālajiem uzņēmējiem ir iekļauts pašvaldības atbalsta sistēmā. Arī vairākas nevalstiskās organizācijas – piemēram, sociālais atbalsta centrs “Cerību māja” Liepājā – sākušas nodarboties ar sociālo uzņēmējdarbību.

Pagājušajā gadā notikuši ļoti dažāda formāta sociālās uzņēmējdarbības veicināšanas un popularizēšanas pasākumi visā Latvijā, tostarp Sociālās uzņēmējdarbības Forums 2019, tiešsaistes vebināri, Sociālās uzņēmējdarbības tirgus Kalnciema kvartālā, sociālo ideju attīstības maratons “Socitons” Jelgavā, sociālās uzņēmējdarbības brančs “Hello Solyanka” Daugavpilī, Sociālo inovāciju hakatons Kuldīgā, kā arī apjomīgs projekts LEADER, kurā apvienojušās desmit kopienas, lai tālāk turpinātu attīstīt sociālo uzņēmējdarbību lauku apvidū, un vēl daudzi citi.

Ir uzsākta starpkopienu sadarbība, vēstniekiem dodoties citam pie cita pieredzes apmaiņā un sniedzot vērtīgas konsultācijas, piemēram, juridiskijas jautājumos. “[...] sadarbība visos līmeņos ir ideju radīšanas un, jo nozīmīgāk, to īstenošanas scenāriju pamatā,” atzīst sociālās uzņēmējdarbības vēstniece Rēzeknē Iveta Balčūne. Vismaz sociālajā uzņēmējdarbībā uzvara bez sadarbības nav iespējama.

LATVIJAS SOCIĀLĀS
UZŅĒMĒJDARBĪBAS
ASOCIĀCIJA

Īstenotājs: Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija

1

Izveidots 30 aktīvu vēstnieku tīkls

2

Notiek strukturālas, uz sociālās uzņēmējdarbības atbalstu vērstas, pārmaiņas vairākās pašvaldībās

3

Pieaug interese par jaunu sociālo uzņēmumu dibināšanu, tostarp lauku apvidū

Programma sociālās uzņēmējdarbības akcelerācijai

Sociālā uzņēmējdarbība, vienlaikus risinot kādu sabiedrībā aktuālu problēmu, piedāvā rast izdevību sevi apliecināt darbībā un saņemt par to atlīdzību tiem, kuru darbaspējas veselības vai citu problēmu dēļ ir ierobežotas. “New Door” ir Latvijā vienīgais sociālās uzņēmējdarbības akcelerators, kurā satiekas sociālā biznesa inovatori, lai apmainītos ar idejām, atbalstītu cits citu un veidotu jaunas partnerības. Sociālās uzņēmējdarbības “NewDoor” akcelerators norisinās jau piekto gadu, un tās laikā jaunie uzņēmēji iepazīstas ar dažādiem biznesa konceptiem, tiek gan ar vietējiem, gan starptautiskiem lektoriem, kā arī strādā pie sava projekta attīstīšanas. Šogad no gandrīz 80 pieteikumiem tika apstiprināti 16, kas visi arī veiksmīgi programmu apguva.

Mācību laikā piecu mēnešu garumā sociālie uzņēmēji apgūst ekonomikas pamatus, produktu izstrādi un zīmola veidošanu, pārdošanu, līdzekļu piesaistišanu, digitālo mārketingu un daudz citu vērtīgu iemaņu.

Īstenotājs:
“NewDoor” akcelerators

Diskusija “Iesaisties un veido Latvijas nākotni”

Latvijas Pilsoniskā alianse un sabiedriskās politikas centrs Providus sadarbībā ar *British Council* pārstāvēniecībā Latvia 2019. gada martā organizēja diskusiju ar Kurzemes iedzīvotājiem, lai kopīgi izvērtētu līdzšinējo saliedētības politiku un piedāvātu idejas saliedētākas sabiedrības veidošanai. Diskusijā Liepājā tika aicināti un piedalījās Kurzemes reģiona iedzīvotāji, kas reprezentē sabiedrības portreta dažādību, aptverot iedzīvotāju daudzveidību pēc dzimuma, vecuma, tautības, pilsonības un nodarbošanās.

Diskusijas norisinājās pilotprojekta “Latvija 2019-2118: kā veidosim saliedētāku sabiedrību?” ietvaros, kura mērķis bija iesaistīt iedzīvotājus Latvijas nākotnes plānošanā, tādā veidā palīdzot sagatavot kvalitatīvus politikas plānošanas dokumentus.

Diskusijā izskanējušos iedzīvotāju viedokļus projekta partneri apkopoja vienotā dokumentā, sniedzot atgriezenisko saiti sarunās iesaistītajiem, kā arī to nosūtīja lēmēj institūcijām, aicinot ņemt vērā pilsoniskās sabiedrības viedokli un vajadzības, tāpat pēc projekta noslēguma regulāri sniedza diskusiju dalībniekiem atgriezenisko saiti par politikas plānošanas dokumentu izstrādes progresu un izteikto viedokļu iestrādi tajos. Tāpat projekta partneri – Latvijas Pilsoniskā alianse un PROVIDUS – sniedza oficiālus atzinumus, balstoties uz apkopotajiem viedokļiem.

Vienlaikus meklēt labākus un iekļaujošākus veidus, kā apkopot Latvijas sabiedrības pārstāvju viedokļus un risinājumus, kā arī izglītēt un informēt sabiedrību gan par sabiedrības saliedētības politiku, gan sabiedrības līdzdalības iespējām kopumā.

A LATVIJAS
PILSONISKĀ
ALIANSE

PROVIDUS
DOMNICA

Istenotājs: domnīca “Providus”,
biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse”

Mācības sastāv no četriem divu darbadienu gariem moduļiem, kas ir izklaidēti vairāku mēnešu periodā, starplaikā dodot dalībniekiem iespēju veikt intensīvu individuālo darbu. Katram programmas dalībniekam tiek piesaistīts viens vai vairāki mentori, kas sniedz palīdzību un atbalstu visa biznesa attīstības procesa gaitā. Ideju projekta noslēgumā drīkst prezentēt angļu, krievu vai latviešu valodā. Šogad labākās prezentācijas autors savā īpašumā ieguva naudas balvu tūkstoš eiro vērtībā biznesa idejas tālākai attīstīšanai no ASV vēstniecības Latvijā.

Projekta noslēgumā absolventi ir izstrādājuši skaidru pārdošanas, mārketinga plānu, investoriem paredzētu biznesa plānu, kā arī detalizētu rīcības plānu turpmākajam gadam un

darbības perspektīvu turpmākajiem trīs gadiem. “Vairākums iepriekšējo akselerācijas programmu absolventu jau ir ieguvuši sociālā uzņēmuma statusu, piemēram, SIA “Barboleta” privātā pirmsskolas izglītības iestāde “Mācos mācīties”, radošā maizes laboratorija “Ramala”, “Visi var”, “OWA fashion”, kā arī tieši šī gada absolvents ir izveidojis uzņēmumu SI “IW” – Invisible World (Muzejs tumsā, skaties ar sirdi),” uzsver sociālās uzņēmējdarbības akseleratora “New Door” valdes locekle un direktore Diāna Lapkis. “New Door” entuziasti ir izveidojuši sociālās uzņēmējdarbības akseleratoru arī Ukrainā. Šogad starptautiskais sociālās uzņēmējdarbības akselerators “New Door” nominēts Emerging Europe Awards 2019 kategorijā “Gada vienlīdzībai draudzīga iniciatīva”.

Sarunu festivāls LAMPĀ

DOTS
FONDS ATVĒRTAI SABIEDRĪBAI

Īstenotājs: fonds atvērtai sabiedrībai "Dots"

Pirms sešiem gadiem Cēsu pils parkā notika Latvijā pirmais Sarunu festivāls LAMPĀ – demokrātijas, diskusiju un sarunu kultūras festivāls, kur ar sarunām, debatēm un unikāliem kultūras notikumiem tiek veicināta sabiedrības līdzdalība. Festivāls ir kļuvis par visā Latvijā atpazīstamu zīmolu, par vietu, kas vieno dialogā arvien vairāk atšķirīgi domājošu cilvēku.

Tā ir vieta, kur ministriem, ierēdņiem, vides aktivistiem, izglītības speciālistiem, skolēniem, jaunajām māmiņām – ikvienam interesentam satikties, lai neformālā atmosfērā parunātos par to, kas ir svarīgi.

Arī daudzas valsts iestādes un politiskās partijas kļuvušas par nozīmīgiem LAMPĀS partneriem un līdzorganizatoriem. Samazinoties atbalstam viedokļu daudzveidībai un iekļaujošai sabiedrībai Eiropā, LAMPĀ ir patīkami demokrātiska oāze, kur turpināt mācīties sarunāties, apmainīties ar viedokļiem, gūt iedvesmu un paplašināt redzesloku. Festivāls ir devis impulsu cilvēkiem ar kopīgām interesēm vai problēmām apvienoties biedrībās. 2018. gadā Sarunu festivāla LAMPĀ virstēma kļuva par iedvesmu, lai Latvijas Nacionālajā attīstības plānā kā vienu no stratēģiskajiem mērķiem eksperti iekļautu arī sociālās uzticēšanās veicināšanu. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra šeit smēlās ideju par tehnoloģisko inovāciju festivāla "Inovuss" organizēšanu. Arī Rīgas katoļu ģimnāzijas skolēni LAMPĀ raduši ideju organizēt alternatīvu Sarunu festivālu skolas pagalmā. Šī tiešām ir vieta, kur dzimst pārmaiņas.

Paralēli festivālam jau trešo gadu LAMPA sadarbibā ar *British Council* pārstāvniecību Latvijā piedāvā praktisku nodarbību ciklu Sarunu skola LAMPA par visdažādākajām tēmām – piemēram, publisko runu, kritisko domāšanu, mediju prātību, cieņpilnu sarunāšanos u.c. Šobrīd jau vairāk nekā četri tūkstoši cilvēku piedalījušies kopumā 49 nodarbībās, no kurām 23 notikušas reģionos, bet pandēmijas rezultātā deviņas pārceltas tiešsaistē.

Ar daļu pašvaldību LAMPAS organizatoriem izveidojusies ļoti veiksmīga sadarbība, citās jūtama skepse – šādas lekcijas neviens neapmeklēšot. Pēc tam viņi pārsteigti ierauga, ka uz nodarbību atnākuši vairāk nekā 50 cilvēku. Tas liek pašvaldības vadībai citādi paraudzīties uz saviem iedzīvotājiem. Nenovērtēt par zemu viņu kopienu aktivitāti.

Sadarbibā ar *British Council* pārstāvniecību Latvijā LAMPA organizē arī jauniešu mācību programmu "Iessavienojums", kurā ik gadu piedalās 20 jauniešu no visas Latvijas. 9. – 12. klašu skolēni apgūst piecu apmācību ciklu, kura laikā mācās improvizāciju, reklāmu un komunikāciju, publisko runu, kā arī pasākuma organizēšanas un vadīšanas iemaņas. Jauniešiem paralēli mācībām ir arī uzdevums – ar mentoru un LAMPAS organizatoru atbalstu izveidot savu pasākumu Sarunu festivālā LAMPA. Kāda no dalībniecēm pēc šo mācību beigšanas turpinājusi kā brīvprātīgā iesaistīties dažādu festivālu organizēšanā (TEDx, Rīga IFF u.tml.), bet vairāki jaunieši pēc savas iniciatīvas pieteikuši un veiksmīgi organizējuši savus pasākumus nākamajā festivālā.

Runājot par Sarunu festivalu LAMPA, noteikti var attiecināt dzejnieka Imanta Ziedoņa frāzi "garainis, kas veicina vārīšanos".

ROKU ROKĀ

“Apvienojot trīs iniciatīvas vienā projektā, iespējams nodrošināt sadarbības tīklu paplašināšanu un paraudzīties uz savu darbu no citas perspektīvas, tādējādi smeloties idejas, kā strādāt labāk,” atzīst biedrības “Sadarbības platforma” vadītāja Lauma Celma. Visu projektu vienojošais elements ir dažādu tautu kultūras mantojuma un pieredžu

apmaiņa. Vienā gadījumā tā ir vairāku Latvijā dzīvojošu tautu tradīciju mijiedarbība, otrā – krievvalodīgo jauniešu neformāla iepazīšanās ar Latvijas kultūras mantojumu –, bet trešajā – Lielbritānijas speciālistu dalīšanās pieredzē par to, kā kopienas mūziķis var risināt dažādus sociālos jautājumus.

Īstenotājs: biedrība “Sadarbības platforma”

Pierobežas festivāls Ezerē

Pierobežas festivāls “Ezere – vieta, kur satikties. Ezere – vieta, kur pazūd robežas” Saldus novadā norisinājās jau piekto gadu. Tā kā vairumu (80%) no Ezerē dzīvojošajām ģimenēm veido atšķirīgu nacionalitāšu – pārsvarā latviešu un lietuviešu – pāri, radās ideja rīkot festivālu, kurā veicinātu dažādu Latvijā dzīvojošo tautu tradīciju mijiedarbību.

Pierobežas festivāls ir vieta, kurā ar savu nemateriālo mantojumu dalās ne tikai latvieši un lietuvieši, bet arī krievi, ukraiņi, poļi, moldāvi, romi.

Festivāla veidotāju mērķis ir kopīgas pieredzes ceļā iepazīt dažādu tautu tradīcijas un radīt labvēlīgu vidi arī citu starpkultūru vai kopienu projektu dzimšanai. Sadarbojoties vairākām nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām un kultūras vēstniekiem, festivālā tiek organizētas dažādas meistarklases, darbnīcas, koncerti, danči, rotaļas un lielā tirgus andele, kurā iespējams iegādāties mājrāzotāju un amatnieku darinājumus. Saldus novada mērs Māris Zusts pauda prieku, ka šāda mēroga pasākumi notiek arī ārpus pilsētas, veicinot kultūras pasākumu un kvalitatīvas izklaides iespēju decentralizāciju.

Ezeres festivāls arī devis stimulu aktīvāk attīstīt un sakopt Ezeres parku: “Ezeres parkā pēc festivāla notika kokamatnieku plenērs, kura laikā tika izstrādātas idejas ne tikai vēsturisko parka objektu atjaunošanai, bet arī jaunu objektu veidošanai no izgāzušos koku saknēm. Šis darbs tiek turpināts arī šobrīd,” stāsta Lauma Celma. Vēl festivāla laikā dzimusi ideja rīkot Vadakstes upes tilta svētkus, lai kopīgi atcerētos Ezeres bagātīgo vēsturi un uzsvērtu cilvēku sadarbības idejas nozīmi. Festivālu apmeklēja vairāk nekā 1500 cilvēku.

Pils + sēta – 21. gadsimtā

Sadarbībā ar mazākumtautību jauniešiem no Rīgas 33. vidusskolas dzima ideja par projektu, kurā neformālā gaisotnē viņi varētu iepazīties ar latviešu kultūru un tautas tradīcijām. “Pēc biedrības “Sadarbības platforma” organizētajiem Bolderājas svētkiem skolas vadība izteica vēlēšanos skolēniem rast iespēju vairāk iepazīt latvisko, jo vide skolā ir diezgan krieviska. Ja paši izrāda vēlēšanos, tad tā ir augsne veiksmīgai sadarbībai, kura izvērtās abpusēji lieliska,” stāsta Lauma Celma.

Projekta ietvaros vairākas vidusskolas klases devās dažādās ekskursijās – jaunieši iepazīnās ar nozīmīgākajiem Krišjāņa Barona ielas un Vērmanes dārza objektiem, gāja pastaigā pa Čaka dzīves un bohēmas vietām Rīgā, apmeklēja Nacionālo Mākslas muzeju un svinēja rudens saulgriežus ar pirts rituālu Piebalgas novadā.

Noslēgumā jaunieši sarīkoja svinīgu pasākumu, kurā dalījās pieredzētajā ar skolasbiedriem un pateicās organizatoriem: “Skolēni atzina, ka būtiski mainījies viņu priekšstats par latviešiem – viņi ir ieguvuši jaunus draugus un sapratuši, ka droši var piedalīties arī “latviešu” pasākumos, nejutoties lieki un nevajadzīgi,” stāsta Lauma Celma.

Projekta laikā ekskursijās kopumā devās 156 jaunieši, kuri ne tikai ieguva izpratni par Latvijas kultūru un tradīcijām, bet arī uzlaboja latviešu valodas zināšanas un mainīja savus stereotipus par latviešiem kā noslēgtu nāciju, kas nevēlas kontaktēties ar citas izcelsmes valsts iedzīvotājiem.

Sociāli atbildīgā amatieru māksla

Šī projekta laikā norisinājās vairāki semināri un meistarklases, kurās folkloras kopu un deju kolektīvu vadītājiem, kā arī skolu pedagogiem bija iespēja apgūt dažādas metodes, kā kopienas mūzikas var palīdzēt risināt dažādus sociālus jautājumus. Dalīties savā pieredzē bija ieradusies Lielbritānijas tautas mākslas un izglītības kompānijas “Wren Music” mūziķi, kuru darbības galvenais mērķis ir savu zināšanu nodošana kopienai. Projekta noslēgumā tika izveidota kopīga koncertprogramma, kas tika iekļauta oktobrī Rīgā un Cēsīs notikušajā starptautiskajā festivālā

“Dzīvā mūzika”. Festivāla laikā norisinājās arī meistarklases par to, kā mūzikas un sociālā darba metodes var izmantot, lai uzlabotu vietējo kopienu dzīvi: “Šie mūziķi ne tikai muzicē paši un iedvesmo citus, viņi uzstājas arī aprūpes iestādēs, tādējādi padarot interesantāku un daudzveidīgāku dzīvi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Domāju, ka arī mēs varam mācīties no šīs pieredzes,” stāsta festivāla rīkotājs Ilmārs Pumpurs. Projekta ietvaros Eiropas Savienības mājā norisinājās diskusija par mūzikas plašāku izmantošanu kopienas dzīvē, mūžizglītībā un sociālajā aprūpē.

Kopumā projekta tiešajās aktivitātēs piedalījās vairāk nekā 200 cilvēku, kuri kļuva par vēstnešiem savās kopienās jaunam skatījumam uz mūzikas iesaisti sociālu jautājumu risināšanā.

Izrādes “Stacija Nezinkaskuriens” un “Unwanted”

Valmieras vasaras teātra festivālam katru gadu tiek izvēlēta īpaša tēma, kuras ietvaros konkrēti mākslinieki sadarbībā ar vietējo kopienu pārstāvjiem divu nedēļu garumā veido jaundarbus. Šī gada festivāla devīze bija “Dzīvā pilsēta”, turklāt režisori tika aicināti veidot izrādes tieši bērnu un jauniešu mērķauditorijai. “Abu režisoru – Paulas Pļavnieces un Džesikas Vilsones (Jessica Wilson) – idejas atbilda festivāla programmas direktora uzdevumam domāt par bērniem pilsētvidē. Kā bērni redz ikdienu sev apkārt, kādus stāstus par to veido,” stāsta izrāžu producete Alma Kuške. Paulas Pļavnieces izrāde “Stacija Nezinkaskuriens” no cita rakursa paraugās uz pilsētas bezpajumtniekiem, savukārt Džesika Vilsonē izrādi “Unwanted” veidojusi kopā ar jauniešiem no Valmieras SOS bērnu ciemata.

Stacija Nezinkaskuriens

Režisore Paula Pļavniece

Izrāde ir zinātniskās fantastikas piedzīvojumu stāsts, kas ļauj bērniem citādi paraudzīties uz bezpajumtniekiem pilsētā.

No nabadziņiem, diedelniekiem vai pat vēl trakāk – bomžiem – viņi pārtop slepenajos aģentos, kuri, ļoti iespējams, kļūs par pirmajiem cilvēkiem, kas brīvi ceļos kosmosā: “Slepenie aģenti visā Latvijā jau vairākus gadus ir strādājuši pie materiālu vākšanas, lai varētu uzbūvēt zinātnieku izstrādāto Nezinkaskurienu. Slepenie aģenti? Pārsvārā viņus atpazīst kā ielu cilvēkus. Bezpajumtniekus,” vēsta izrādes apraksts. Pastarpināti izrādē runāts arī par Valmierā esošo memoriālu Otrā pasaules karā kritušajiem karavīriem, kas ir atstāts novārtā Latvijas sabiedrībā valdošās atšķirīgās vēstures notikumu interpretācijas dēļ. Izrādes veidošanā piedalījušies arī vietējās kopienas pārstāvji – bērnu tautas deju ansamblis “Gauja” un ansamblis “Dedzieda”. Abiem kolektīviem tā bija pirmā pieredze, radot mākslas darbu, kas pievērš uzmanību sociāla rakstura problēmām. Bezpajumtnieki izrādē tika iesaistīti tikai gadījumos, kad paši tās gaitā izrādīja šādu iniciatīvu.

Īstenotājs: biedrība “Pusstāvs”

Lai samazinātu potenciālo valodas barjeru festivāla apmeklētājiem, kuri latviešu valodā nerunā brīvi, par galvenajiem izrādes komunikācijas kanāliem bija izvēlēta kustība un vizuālā uztvere.

Producete Aija Kuške atzīst, ka pieaugušie izrādi nav sapratuši, kamēr lielākajai daļai bērnu tā bijusi festivāla mīļākā izrāde: “Paula Pļavniece šai mērķauditorijai bija radījusi izrādi, kuru vecāka gājuma skatītāji lielākoties nespēja uztvert.” Vēlāk vecāki gan atzina, ka izrāde mainījusi to, kā viņu bērni raugās uz bezpajumtniekiem. Bērni vairs nesaucot viņus par bomžiem, būtnēm bez jebkādam citām identitātes pazīmēm – tautības, vecuma, dzimuma. Tā vietā viņi sakt: “Re, kur slepenie aģenti no stacijas Nezinkaskuriens!”

Unwanted

Režisore Džesika Vilsone

Džesikas Vilsones izrāde “Unwanted” ir sociāls stāsts par atstumto puisi un viņa bērnības draudzeni. Veidojot izrādi, radošā grupa kopā ar bērniem no SOS ciemata un maznodrošinātām ģimenēm braukāja pa pilsētu un uzklusēja viņu stāstos, cenšoties saprast, cik ļoti viņu pieredzi un domas ir ietekmējušas apkārt esošo pieaugušo cilvēku vērtību sistēmas. Jaunieši mācījās noformulēt savu stāstu, izteikt viedokli un tādējādi ietekmēt izrādes gaitu, jo viss viņu stāstītais varēja kļūt par pamatu izrādes dramaturģijai.

Izrādes komandas mērķis bija neveidot izrādi kā didaktisku lekciju, bet gan attīstīt kritisko domāšanu un rosināt vienaudžos līdzjūtību. Dot iespēju šiem jauniešiem tikt sadzirdētiem.

Skatītāji izrādi vēroja no autobusa loga, padarot visu Valmieru par lielu teātra skatuvi: “Skatītāji, braucot cauri pilsētai, var vērot visu ārpasaulē notiekošo. Taču brīdī, kad svešais no ārpasaules iekļūst autobusā, pasažieri no skatītājiem kļūst par līdzdalībniekiem,” teikts izrādes aprakstā. Jau festivāla laikā bijis skaidrs, ka izrāde ir izdevusies – sajūsmā bijuši gan skatītāji, gan kritiķi. Daudzus šī izrāde emocionāli iespaidoja – līdz pat asarām. “Absolūti labākā festivāla izrāde! Izrādes stāsts bija vienkāršs, bet ar skaidri definētiem varoņiem,

kuru stāsts jāva fantazēt un mēģināt minēt,” atzīst kāda skatītāja.

Sākotnējos priekšstatus par šo valsti un tās iedzīvotājiem mainījusi arī pati izrādes režisore: “Džesika ir no Austrālijas – iepriekš viņai par Latviju un tās vēsturi nebija nekādu zināšanu. Braucot uz šejieni, viņa bija pārliecināta, ka te nav iespējams norēķināties ar maksājumu kartēm...” stāsta Alma Kuške. Runājoties ar bērniem no SOS ciemata, režisore bijusi pārsteigta, cik viņi ir zinoši un interesanti un cik oriģinālas idejas piedāvā, turklāt – brīvi runājot angļu valodā.

Festivāls “Komēta”

Festivāla “Komēta” nosaukums savulaik radies, jo sākumā šķitis, ka tieši tā vietējie iedzīvotāji dēvē Daugavgrīvas cietoksni. “Vēlāk izrādījies, ka par “komētu” sauc netālu esošo fortu, tomēr šis nosaukums šķita ārkārtīgi iederīgs, domājot gan par cietokšņa zvaigznes formu, gan festivāla iecerī – tā ir zvaigzne, kas nolaižas uz zemes un uz trim dienām izgaismo apkārtni,” stāsta “Komētas” producete Madara Enzele.

Brīvdabas festivāls jau piekto reizi trīs dienu garumā norisinājās Daugavgrīvas cietokšņa teritorijā, aicinot vietējos iedzīvotājus piedalīties dažādās darbnīcās un piedzīvot izstādes, kino, koncertus un pat laikmetīgā cirka performances. Šogad papildus trīs dienu festivālam tika organizēti arī trīs bezmaksas pasākumi - Komētas Akadēmija, Kopienas diena un Komētas dejas.

Pēdējos gados dažādas aktivitātes apkaimē attīstībai un vietējās kopienas stiprināšanai notika arī visa gada garumā. Piemēram, organizētas vairākas sakopšanas talkas, kā arī galdniecības darbnīca, kurā apkaimes iedzīvotāji varēja apgūt, kā no veciem koka materiāliem uzbūvēt soliņus, lai padarītu cietokšņa vidi pieejamāku senioriem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Sadarbībā ar māksliniekus Ingu Erdmani un Edu Šoutenu veidotas meistarklases, kuru laikā tika apkopoti un mākslas darbos iedzīvotāju stāsti, kas viņus vieno ar cietoksni, savu mikrorajonu,

Rīgu un citam ar citu. Šovasar papildus četriem rīkotajiem pasākumiem, mēneša garumā nedēļas nogalēs cietokšņa apmeklētājiem bija atvērta antropoloģiska kafejnīca, kurā bija iespējams ne tikai malkot limonādi, bet arī dalīties ar savu vīziju par Daugavgrīvas cietokšņa nākotni.

Satiekoties un diskutējot par potenciālajām pārmaiņām apkaimē, daudzi jautājumi tika saistīti ar pašvaldības bezdarbību, tāpēc uz turpmākajiem semināriem kopā ar vietējiem iedzīvotājiem tika uzaicināti arī pārstāvji no Rīgas domes.

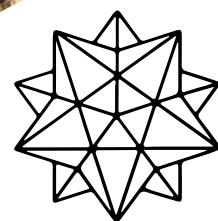
Festivāla ilgtermiņa mērķis ir atdzīvīnāt novārtā atstāto Daugavgrīvas cietoksni, pārvēršot to par dzīvu, kultūras piesātinātu vietu, kā arī stiprināt Daugavgrīvas un Bolderājas kopienas un sniegt dažādu tautību iedzīvotājiem iespēju satikties, lai aktīvāk piedalītos procesos, kas saistīti ar viņu apkaimes attīstību. Kā teicis kāds Bolderājas iedzīvotājs: “Viss ir atkarīgs no perspektīvas, kā uz to raugās. Pašvaldībai un centrā dzīvojošajiem mēs esam nomale. Mums pašiem mēs esam centrs.”

“Lielākais prieks ir par Kopienas dienu, kas līdz šim bijusi bezmaksas diena festivālā, bet 2020. gadā kļuva par atsevišķu pasākumu. Joprojām nevaru aizmirst utopisko skatu pirms diviem gadiem, kad cirka mākslinieki pieguļošos leoparda raksta triko, rokās sadevušies, dejoja ar cietokšņa apkaimē dzīvojošajiem ģimeņu tēviem, vecmātēm, bērniem.

Ne miņas no rasisma, homofobijas vai jebkādas citas formas naida. Šādi brīži iemieso to, kādā pasaulē vēlamies dzīvot arī ārpus trīs dienu festivāla,” stāsta Madara Enzele.

Vietējie iedzīvotāji visvairāk novērtē festivāla dažādās radošās darbnīcas.

Festivāla dalībnieki saudzīgi izturas arī pret apkārtni, neizmanto vienreizlietojamo plastmasu, šķiro atkritumus, savukārt infrastruktūru būvē no otrreiz pārstrādātiem vai ziedotiem materiāliem. Pagājušajā gadā festivālu apmeklēja aptuveni 2000 iedzīvotāju. Nākotnē “Komētas” organizatoru mērķis ir cietokšņa teritorijā izveidot mākslinieku rezidences un uz izglītību vērstu aktivitāšu organizēšanu visa gada garumā.

Īstenotājs: biedrība “Festivāls Komēta”

Lielākie ieguvumi:

1

Satiekas dažādu tautību kopienu iedzīvotāji, lai sakārtotu apkārtni

2

Pamestais Daugavgrīvas cietoksnis kļūst par vietu kultūras un izglītības aktivitāšu norīsei

3

Mazināti stereotipi par mikrorajonu kā par baisu vietu ar lielu konflikta risku

Izrādes “Vecmāmiņu valsts” un LV vs RU”

Abas teātra trupas “Kvadrifrons” izrādes runā par Latvijas sabiedrībā ļoti jūtīgām tēmām – vecumu un latviešu attiecībām ar krievvalodīgajiem. Izrāde “Vecmāmiņu valsts” veidota, apkopojot 17 personīgus stāstus par vecmāmiņām un vecu cilvēku vietu mūsdienu sabiedrībā, savukārt izrādē “LV vs RU” aktieri cenšas noskaidrot, kuram gājis grūtāk – latviešiem vai tomēr krieviem?

**KVADRI
FRONS**

Īstenotājs: teātra trupa “Kvadrifrons”

Vecmāmiņu valsts

Režisore: Paula Pļavniece

“Tā ir izrāde par mūsu vecmāmiņām un to, kā viņas mūs audzinājušas, ko iemācījušas, kā auklējušas un kaitinājušas. Par sadzīvošanu, pieaugšanu un samierināšanos. Par Latvijas sabiedrības pakāpenisko novecošanos. Par šausmīgi mazām pensijām. Par ļoti garšīgām zupinām un pankūciņām. Par priecīgu kopā būšanu, pārspīlētām rūpēm, draudzīgām paaudzēm un ģimeniskām pieredzēm. „Vecmāmiņu valsts” ir veltījums visām Latvijas vecmāmiņām un viņu mazbērniem,” teikts izrādes aprakstā. Apkopotos stāstus aktieriem palīdz izstāstīt vietējo skolu kori. Pirmizrādi “Vecmāmiņu valsts” piedzīvoja festivālā “Lampa”,

bet vēlāk iestudējums izrādīts arī Valmierā, Kuldīgā, Liepājā, Daugavpilī un Rēzeknē. Personīgos stāstus uz skatuves papildina statistikas dati un televīzijas formāta video materiāli, simbolizējot nereti vienīgo un uzticamo senioru sabiedroto vienmuļajā ikdienā.

Neatņemama izrādes sastāvdaļa ir rumāņu fotomākslinieces Odetas Katanas izstāde, kurā var aplūkot vairāku izrādes gatavošanas laikā satikto vecmāmiņu dzīvi fotogrāfijās. Pēc izrādes skatītāji un radošā grupa iesaistījās diskusijā par sirmgalvju vietu mūsdienu sabiedrībā.

Iespēja piedalīties izrādē ļoti sajūsmināja bērnu koru dalībniekus: “Man ļoti patika, ka varēju piedalīties tāda veida pasākumā, bija ļoti interesanti skatīties arī izrādi. Patika, ka arī mūs iesaistīja izrādē un ļāva atbildēt uz jautājumiem,” atklāj kāds no izrādes dalībniekiem. Lielu iespaidu izrāde atstājusi arī uz skatītājiem – piemēram, 18 gadus veco Dārtu no Smiltenes: “Būt vecam nav viegli un par to sabiedrībai ir vairāk jārunā. Pastāvošā iekārta par maz rūpējas par sirmgalvjiem, līdz robežai, ka tā ir cīņa par izdzīvošanu – mazās pensijas, garās rindas pie ārstiem, vientulība... Paldies par iespēju redzēt šo izrādi Valmierā, paldies, ka tas lika raisīties domām, paldies, ka atgādinājāt mīlēt vecmāmiņas.”

Mēs dzīvojam laikā, kurā valda jaunības kulta – vecie un slimie tiek paslēpti pansionātos un ieslēgti dzīvokļos, lai ar sevi neapgrūtinātu pārējo sabiedrību. Ir būtiski, ka par šo tik jūtīgo tēmu ar saviem vienaudžiem ir izvēlējušies runāt mākslinieki, kas paši vēl ir ļoti jauni.

LV vs RU

Režisors: Reinis Boters

Režisors Reinis Boters atklāj, ka ideja par izrādi "LV vs RU" radusies *British Council* pārstāvniecības Latvijā atbalstītā projekta "MĒS" ietvaros: "Piedalījos radošajā darbībā, kurā jaunie teātra profesionāļi diskutēja ar dažādām iedvesmojošām personībām – režisori Kristu Burāni, komunikāciju zinātnes pētnieci

Olgu Procevsu, dzejniekiem Sergeju Timofejevu un Artūru Puntī u.c. Tieši Olgas Procevsas lekcijas laikā man radās jaunas atziņas par latviešu un krievvalodīgo attiecību veidošanos kopš Latvijas neatkarības atgūšanas, ar kurām vēlējos dalīties, izmantojot skatuvi un teatrālus līdzekļus."

Izrādes centrā ir divi aktieri – latvietis un krievvalodīgais –, kuri, daloties reālos savas pagātnes notikumos, sacenšas, mēģinot pierādīt, kuram no viņiem ir gājis *sūdīgāk*.

"Ikdienišķas atzišanās mijas ar aizspriedumainām etiķēm, dokumentāliem video fragmentiem, apcerīgu mūziku, mīlēšanu un lamāšanos," par izrādi teikts tās aprakstā. Izrāde norisinās bilingvāli, un iestudējuma tapšanas procesā arī abi aktieri esot labāk apguvuši viens otra dzimto valodu, lai sarunātos ar to sabiedrības daļu, no kuras līdz šim bieži bija izvairījušies valodas barjeras dēļ. Izrādes veidotāji par lielāko ieguvumu uzskata diskusijas, kas norisinās pēc iestudējuma noskatīšanās. Cilvēkiem tiek dota iespēja diskutēt par neviennozīmīgiem nesenās vēstures notikumiem un izvērtēt tos no jauna, atklājot, ka šī tēma joprojām nodarbina cilvēku

prātus, un viņi grib par to runāt. Uzvarētāju izrādes laikā vairākkārt nosaka skatītāju balsojums.

"Izrādes pēdējās dziesmas laikā, kas bija krievu valodā, mana krēslu rinda saskaņoti līgojās mūzikas ritmā, un esmu pilnīgi pārliecināta, ka man blakus sēdēja gan krievi, gan latvieši, tātad vismaz vienas skatītāju rindas ietvaros tika panākta satiecība un bezaizspriedumu kopābūšana," pēc izrādes atzīst kāda Latvijas Kultūras akadēmijas studente. Ar izrādes palīdzību izdevies kaut nelielai sabiedrības daļai mazināt stereotipus par Latvijas divkopienu sabiedrības atšķirtību.

Radošuma kvartāls Lūznavas muižā

Festivāls “Mākslas pikniks” Lūznavas muižā un parkā norisinājās jau ceturto gadu, piedāvājot apmeklētājiem dažāda veida mūzikas, mākslas, garšas un izglītojošu pieredzi. Šogad festivālā darbojās arī “Radošuma kvartāls”, kurā varēja apgūt jaunas prasmes gandrīz 30 dažāda veida radošajās darbnīcās. Lūznavas muižas kultūras projektu vadītāja Inga Žirgule atklāj, ka ideja par “Radošuma kvartālu” dabiski izrietējusi no viņas biedrības mērķiem:

“Viens no biedrības “ESTO” pamatmērķiem ir veicināt ikvienas personības brīvību, pašrealizāciju, toleranci un sekmīgu integrāciju. Ar šī projekta starpniecību vēlējamies iesaistīt iedzīvotājus kopīgās radošās aktivitātēs, tādējādi veidojot saliedētāku vietējo kopienu.”

es **biedrība**
Īstenotājs: NVO ESTO,

“Radošuma kvartālā” apmeklētāji varēja apgūt sapņu ķērāja, auduma ziedu, piekariņu, kaņepju papīra izgatavošanas prasmes un grafikas, sietspiedes un aušanas tehniku pamatus, piedalīties pasaku laboratorijā un džeza meistarklasē, mācīties veidot keramikas traukus un vēl daudz ko citu. Festivāla organizētāju lielākais prieks bija iepazīšanās ar vietējo iedzīvotāju, kuras aizraušāns ir glītrakstīšana. Festivāla organizatoriem izdevās ar viņu vienoties par meistardarbnīcas novadīšanu pārējiem festivāla dalībniekiem. Liels bija glītrakstīšanas speciālistes pārsteigums par cilvēku ieinteresētību un vēlmi apgūt ko jaunu.

Sadarbojoties vairākiem simtiem apmeklētāju, “Radošuma kvartālā” norisinājās arī tāda visai netradicionāla aktivitāte kā kopgleznošana, kuras laikā vietējā kopiena mākslinieku vadībā radīja divas gleznas – vienu pēc 1946. gadā Lūznāvē uzņemtas fotogrāfijas, bet otru – abstraktu gleznojumu piknika noskaņās.

“Radošuma kvartālā” likti pamati arī vides objektam “Mūza”, kuru ikviens iedzīvotājs vai pilsētas viesis visas vasaras garumā varēja papildināt. Vietējie iedzīvotāji tika iesaistīti arī festivāla sagatavošanas darbos, adot un tamborējot karogus un piedaloties festivāla norises vietas dekorēšanā.

Par lielāko festivāla ieguvumu organizētāji atzīst mākslas pieejamības nodrošināšanu visiem, neatkarīgi no dzimuma, vecuma vai nacionalitātes,

sadarbības un cieņpilna dialoga veicināšanu starp iedzīvotājiem no dažādiem sociālajiem slāņiem, kā arī piederības sajūtas raisīšanu kopienai, videi un tās vēsturei. Pēc festivāla no vietējās kopienas pārstāvjiem esot saņemti 74 dažādu ideju piedāvājumi par potenciālajām kultūras, mākslas un radošajām aktivitātēm Lūznāves muižā nākotnē. “Radošuma kvartālu” festivāla laikā apmeklēja aptuveni 1700 cilvēku.

Bērnu teātra izrāde “Plastmasas huligāni”

“Plastmasas huligāni” ir pusotru stundu gara izrāde-darbnīca, kas pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem māca, kāpēc ir svarīgi sargāt dabu un atstāt aiz sevis iespējami maz atkritumu.

Director: Pamela Butāne

The first part of the play is based on “Plastmasas huligāni” (*Plastic Hooligans*), a book by Agnese Vanaga, which tells a story about two brothers and their fight against plastic bags: “They’re everywhere – on the streets disguised as hedgehogs, in the oceans swimming like jellyfish, and hiding in trees like birds. Their micro-particles are having a blast in our stomachs [...],” the description indicates. The second part of the play invites children to participate in a practical workshop to recycle waste and talk about environmental pollution with the actors.

The play was initially shown in the mornings during the weekend at the Kaņepes Culture Centre, and it has been shown 44 times (one-third of what was planned before the world was paralysed

by Covid-19) in both Latvian and Russian, and in 13 different cities of Latvia that have a large minority population.

Projekta mērķis

Projekta mērķis bija atraktīvā veidā parādīt bērniem, ka jebkurš no mums ir atbildīgs par dabas resursiem un mēs varam rūpēties par pasauli kopā – neatkarīgi no nacionalitātes, dzimuma, rases vai dzīvesvietas.

Par vides aizsardzību ar bērniem jāsāk runāt pēc iespējas agrāk, lai rūpes un atbildīga izturēšanās pret dabu izveidotos kā paradums visai turpmākajai dzīvei. Izrādes producete Beatrise Zaķe norāda, ka bērni ir daudz ieinteresētāki dabas procesos nekā pieaugušie: “Mani pārsteidza sajūta, ka viņos jau dabiski ir ielikta pilsoniskā atbildība un sapratne par to, ka vide ir jāsaudzē. No skolām esam saņēmuši ziņas, ka izrāde mudinājusi bērnus klasēs nopietni pievērsties atkritumu šķirošanai. Viņi kļūst par vēstnešiem un nes šo ziņu tālāk arī savās ģimenēs.”

Īstenotājs: teātra apvienība PERFORācija

1

Bērni kļūst par vēstnešiem, izglītojot savas ģimenes par atkritumu samazināšanu

2

Bērni aizdomājas par nepieciešamību saudzēt vidi, padarot to par paradumu turpmākajai dzīvei

3

Skolotāji pēc izrādes noskatīšanās turpina ar bērniem šķirot atkritumus un plāno skolās ieviest savas atkritumu pārstrādes iekārtas

Atziņas

Skolu pārstāvji esot izrādījuši interesi iegūt savas pārstrādes iekārtas, lai ikdienā kopā ar bērniem atkritumus pārvērstu skolai noderīgās lietās.

Vecāki atzina, ka pēc izrādes noskatīšanās bērni aizliedzot viņiem veikalos ņemt plastmasas

maisiņus. Savukārt daļa vecāku – sevišķi jau tēvi – sākuši apsvērt jautājumu par savas personīgās mobilās atkritumu pārstrādes iekārtas iegādi.

Pēc izrādes bērni tika aicināti ar emodži zīmi novērtēt savas sajūtas.

Kad kādam no bērniem vaicāja, kāpēc viņš izvēlējies skumjo emodži zīmi, viņš atbildējis – izrāde likusi aizdomāties, cik patiesībā netīra ir šī planēta, un viņam no tā kļuvis bail.

Teātra kritiķe Līga Ulberte pēc izrādes atzina: “Draugi ar bērniem, ejiet uz šo izrādi! Pēc šīs izrādes jums katrs plastmasas maisiņš vēl kādu laiku liksies dzīvs.” Nākotnes plānos ir pārveidot izrādi, pielāgojot to arī vecāko klašu audzēkņiem, kā arī izveidot drukātu izdales materiālu latviešu un krievu valodās par atbildīgu izturēšanos pret dabas resursiem.

Latvijas stāsti. Šekspīrs satiek Blaumani

Projekts tika uzsākts ar meistarklasēm, kuru ietvaros ap simts dažādu nozaru speciālistu ārvalstu ekspertu vadībā 12 Latvijas vietās apguva kopienas teātra metodiku. Kopienas teātra iestudējuma centrā ir cilvēku grupa, kuru vieno viena ģeogrāfiskā, sociālā vai kultūras vide. Vieni un tie paši cilvēki piedalās visās iestudējuma

veidošanas fāzēs, sākot no tematikas izvēles un dramaturģijas radīšanas procesa (devising) līdz iestudējuma izpēlei. "Mērķis nav iestudēt labāko izrādi pasaulē, bet gan tādu izrādi, ko var nospēlēt šie konkrētie cilvēki," atzīst viens no projekta realizētājiem, režisors Jans Vilems van den Boss.

Tas ir veids, kā rast iespēju vietējiem iedzīvotājiem – sevišķi amatierteātru režisoriem un kultūras dzīves veidotājiem – paplašināt savu redzes loku un pieredzēt, kā ar laikmetīgā teātra instrumentiem iespējams stāstīt stāstus par sabiedrības procesiem kopumā un norisēm savā kopienā.

INITIUM

Īstenotājs: fonds INITIUM

Kā stāsta projekta veidotāja un fonda INITIUM radošā producete Ieva Niedre, viena no dalībniecēm – Diāna Bolgare – , kura ikdienā māca krievvalodīgiem bērniem angļu valodu, atzinusi, ka projekts pilnībā izmainījis viņas dzīvi. Viņa ne tikai pilnveidojusies kā pedagoģe, bet arī sapratusi, ka viņai patīk strādāt kopā ar latviešiem, kuri izrādās ir jauki, gudri un atvērti cilvēki.

Pagājušajā gadā Latvijas simtgades projekta ietvaros desmit dažādos novados režisori no Latvijas un citām valstīm kopā ar vietējām kopienu radīja laikmetīgus iestudējumus par Latvijas cilvēkiem, vietām, lietām, vēsturi, tagadni un nākotni. Iestudējumos tika pētīta, piemēram, kultūras loma Skultes iedzīvotāju dzīvē, atklāti notikumi Aizputes kopienas galvenajā pulcēšanās vietā – diennakts benzīntankā “Kings” –, izspēlēta Lielvārdes leģenda u.c. Vienu no izrādēm – režisora Edgara Niklasona un mūziķa Goran Gora utopijas operu “(Iz)dzīvot pirmsdienu” – atzinīgi novērtēja pat “Spēlmaņu nakts” žūrija, kas ir rets gadījums kopienu projektu vēsturē.

Projekta autori – fonds INITIUM – šobrīd kopīgi ar lietuviešu un igauņu partneriem nodibinājuši Baltijas kopienas teātra skolu, kurā dalībnieki apgūst šī teātra metodiku un ir uzsākuši darbu pie jauniem iestudējumiem.

Projekta dalībnieki un vietējie speciālisti atzinuši, ka šī metodika ir labs instruments, kā stiprināt konkrētu vietējo kopienu un pievērst uzmanību dažādām aktualitātēm, par kurām, dzīvojot it kā tepat blakus, tomēr citā vidē un apstākļos, var nemaz nenojaust.

 BritishCouncilLatvia

 IvBritish

 britishcouncillatvia

Izdevējs
British Council pārstāvniecība Latvijā

Redaktore
Iveta Pāvula, SIA ADSUM

Grafiskais dizains
Inta Tidenberga

Bukletā izmantotas Gvido Satori, Margaritas Germanes, Alfrēda Ulmaņa, Dagnijas Bernānes, Ingas Dravnieces, Ievas Zeltiņas, Mārtiņa Muižnieka, Montas Tīgeres, Kristīnes Madjares, Sandas Lazdas, Ineses Kalniņas, Līgas Puriņas, Asjas Belovas, Evijas Trifanovas, Oskara Brieža, Valda Kauliņa, *Skola2030* un *British Council* atbalstīto projektu publicitātes foto.

2020